

Postoperative komplikationer efter rygkirurgi

Jørgen Degn

Afdelingslæge og klinisk lektor

Videncenter for Reumatologi og Rygsygdomme

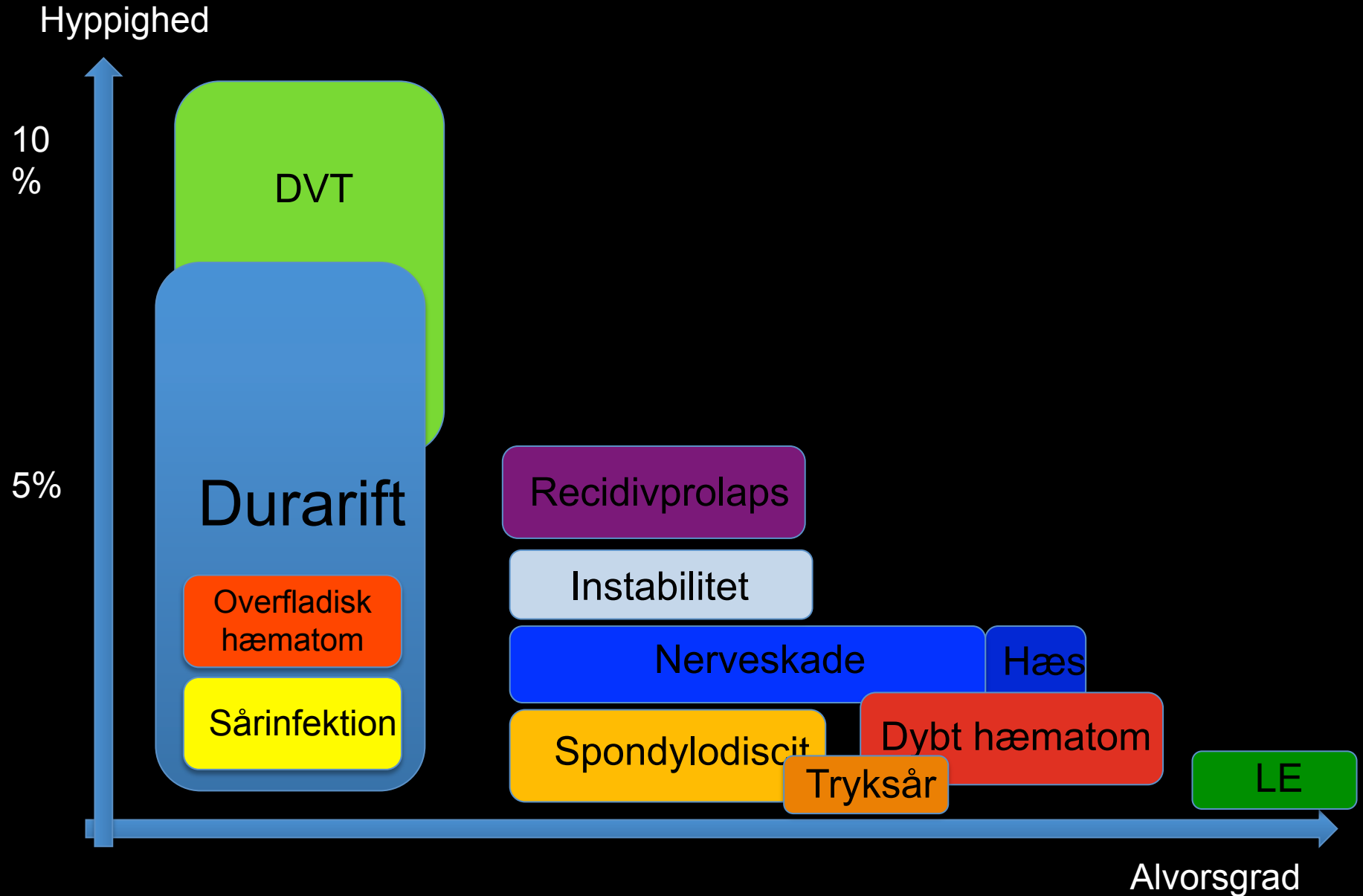
Glostrup Hospital

2014

Postoperativ fase

- Karskade: hæmatom
- Smertebehandling
- Nerveskade
- Duralæsion

Komplikationer

Postoperativ smerteøgning

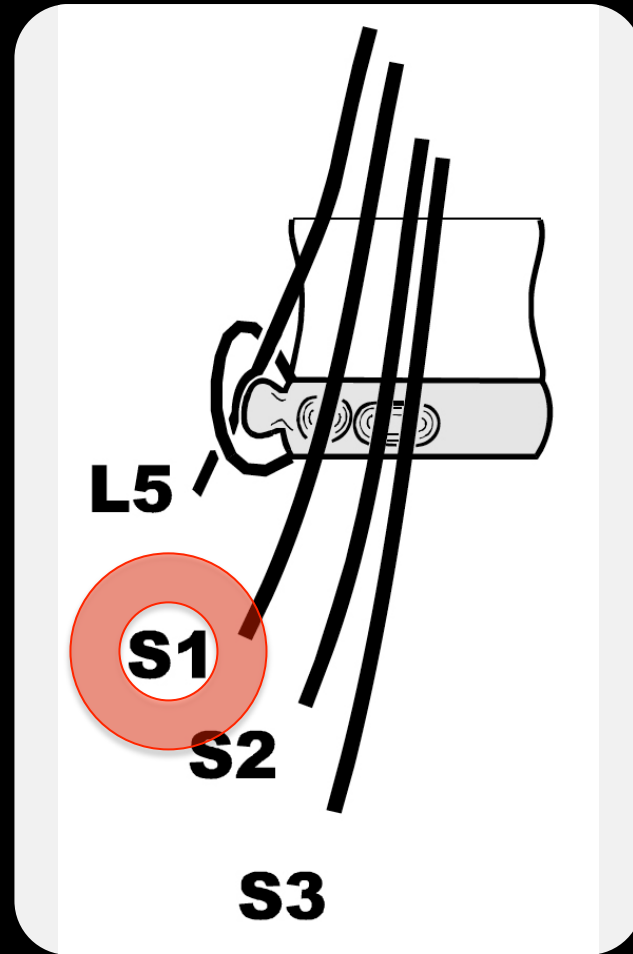
- I opvågningen ...
- Efter et par timer ...
- Efter et par dage ...
- Efter et par uger ...
- Efter et par år ...

Komplikationer afhænger af indgrebstypen

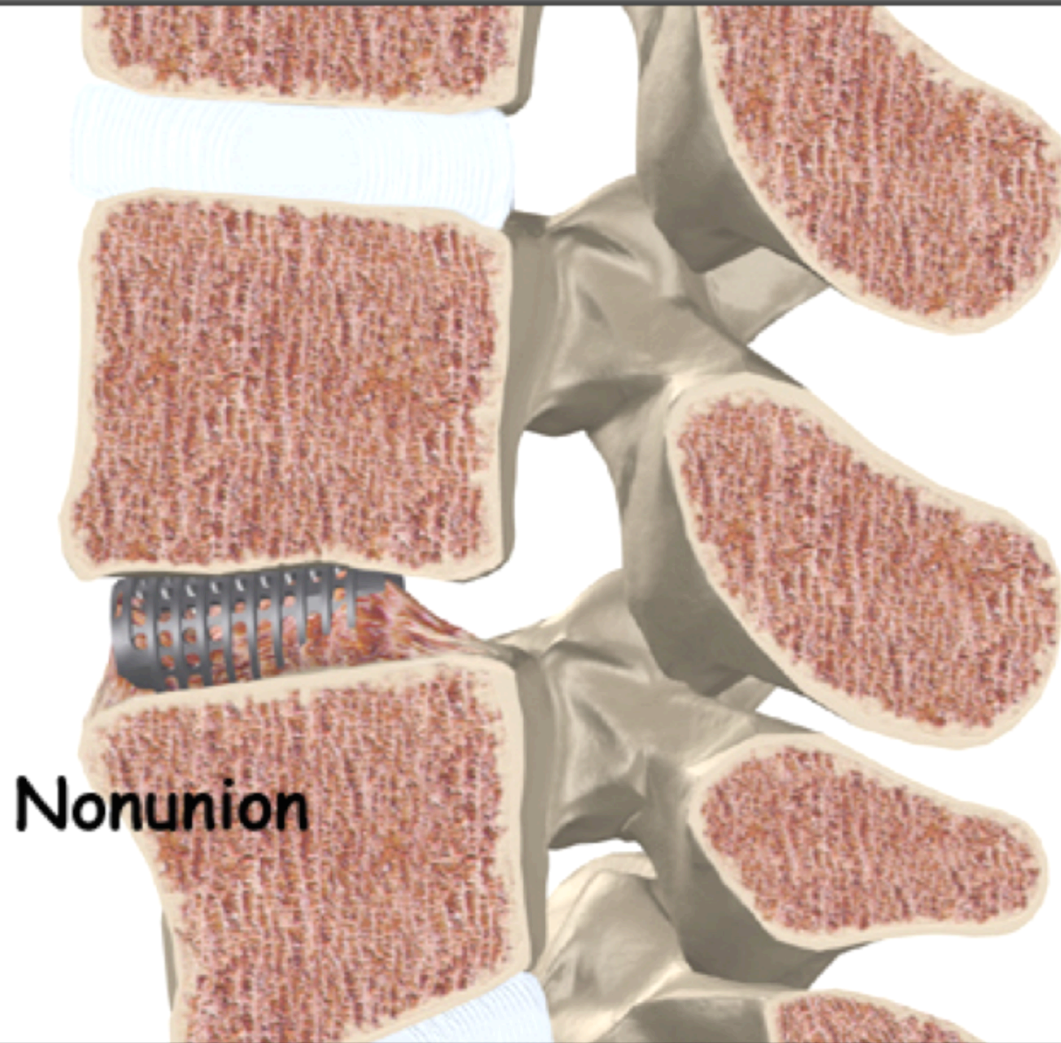
Indgrebstype	Anterior adgang	Posterior adgang (lam.)
Cervikalt niveau:	Vejrtrækningsproblemer (ACIF)	Tværsnitssyndromet
Lumbalt niveau:	Shock (ALIF)	Cauda Equina Syndromet

Manglende effekt

Discusniveau L5/S1

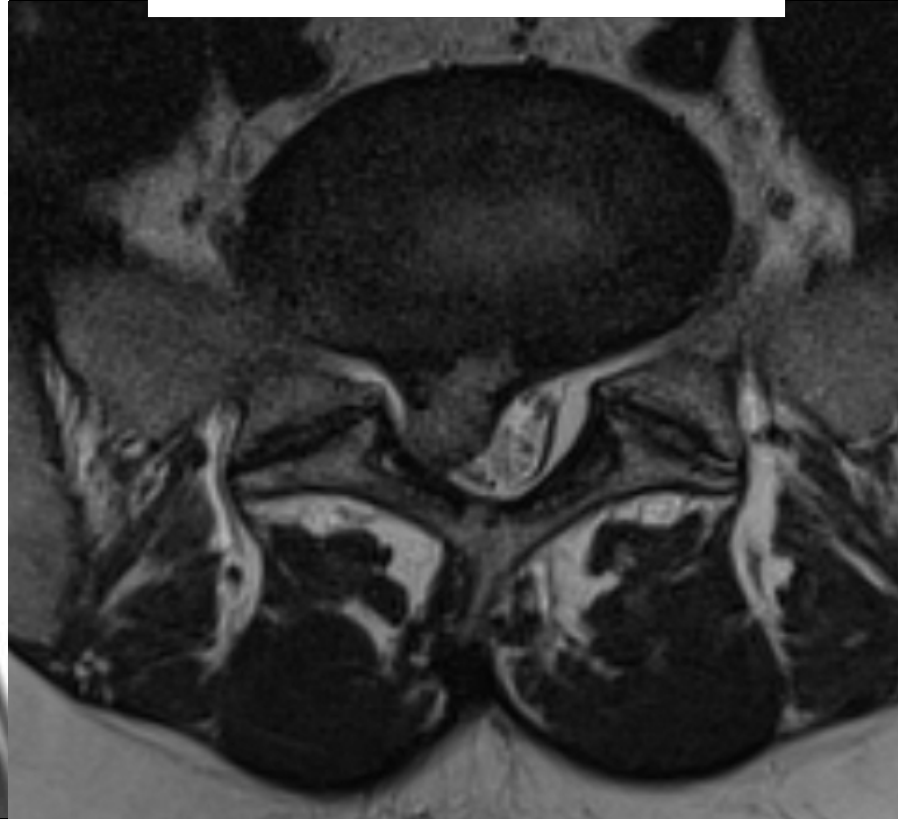
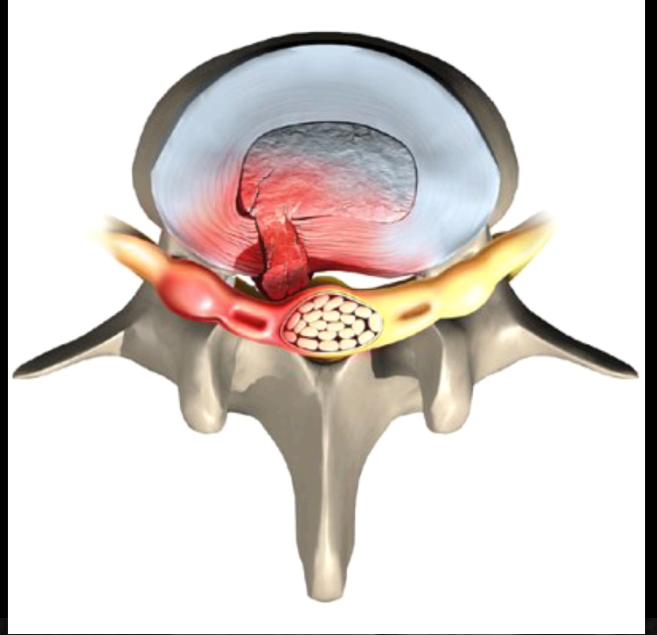

Pseudoarthrose

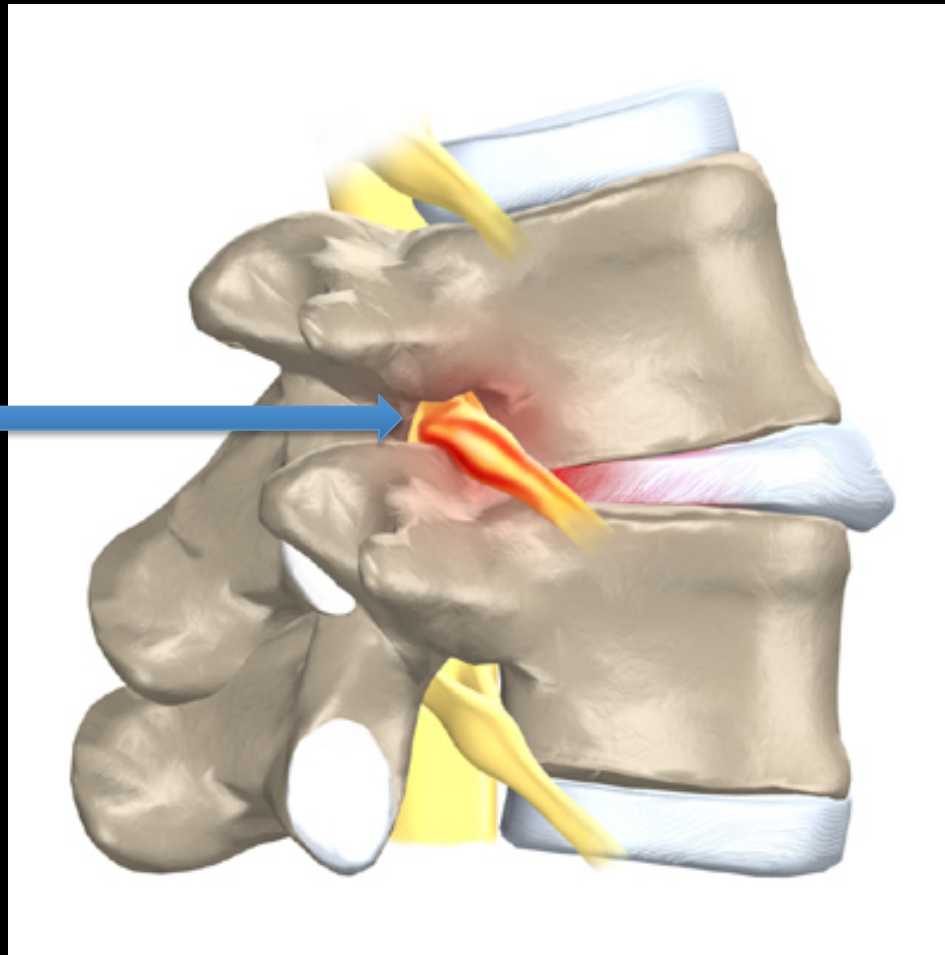

Recidiv

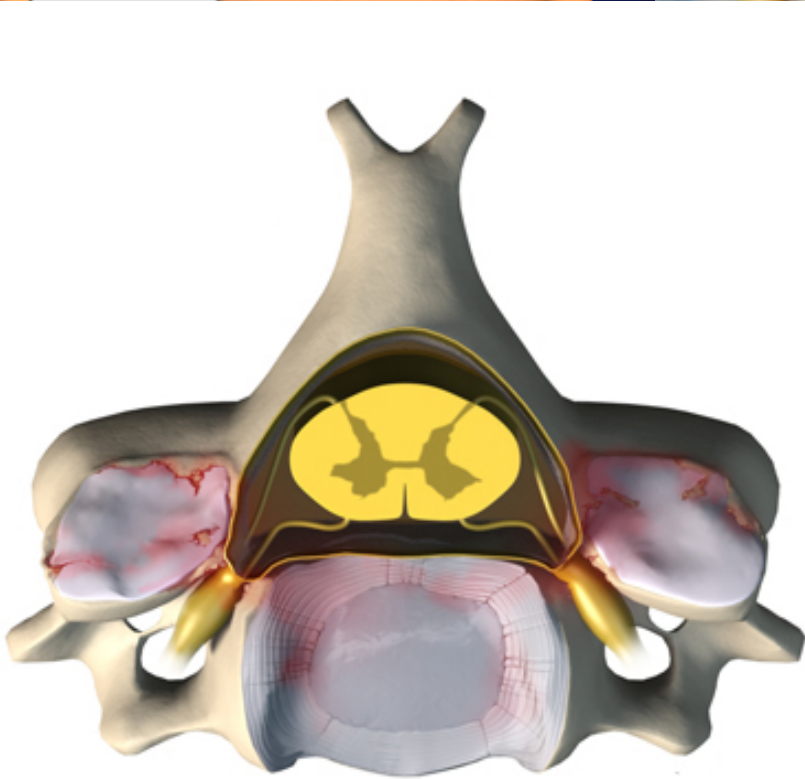

3. døgnssymptomer

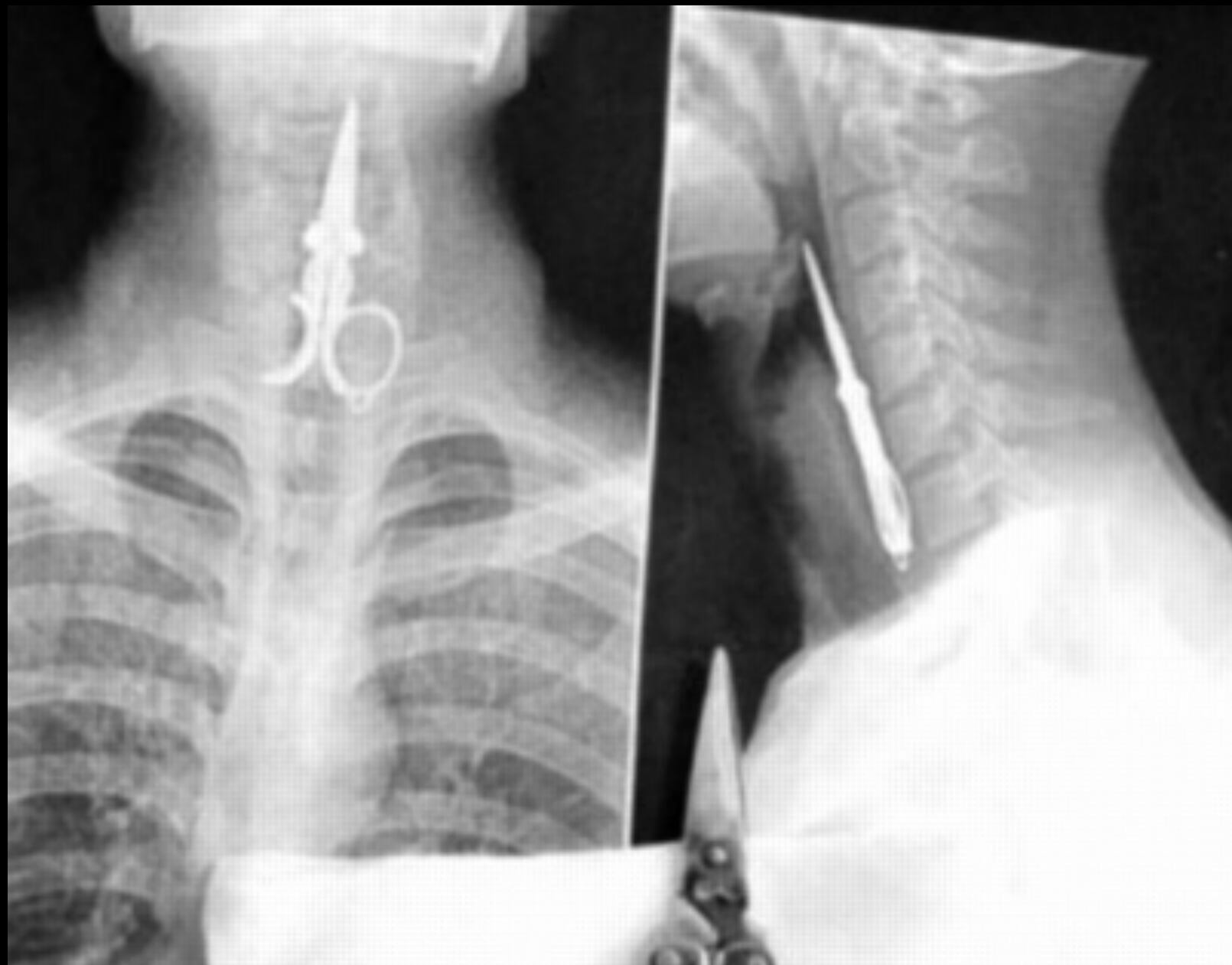

Hæmatom & blødning

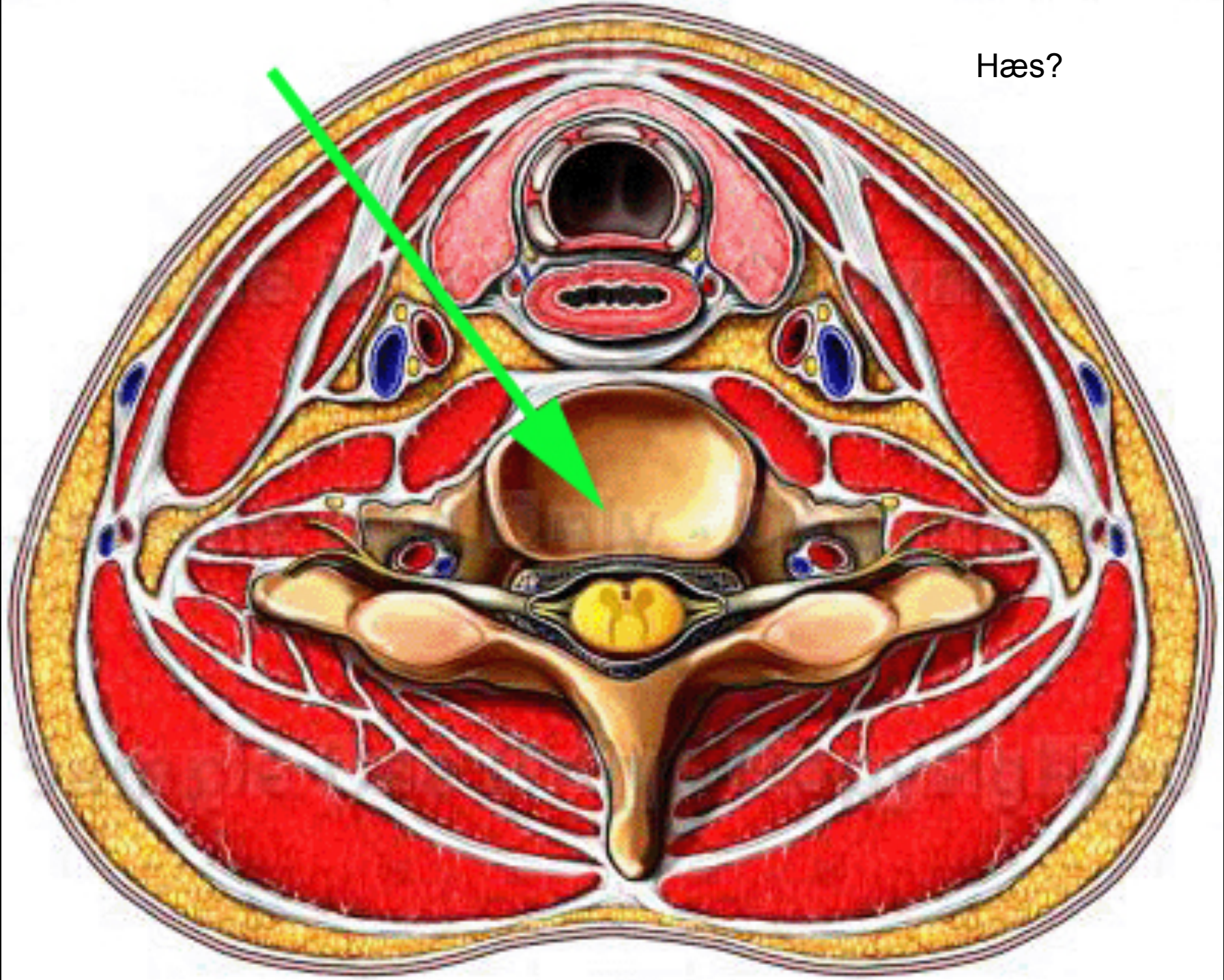

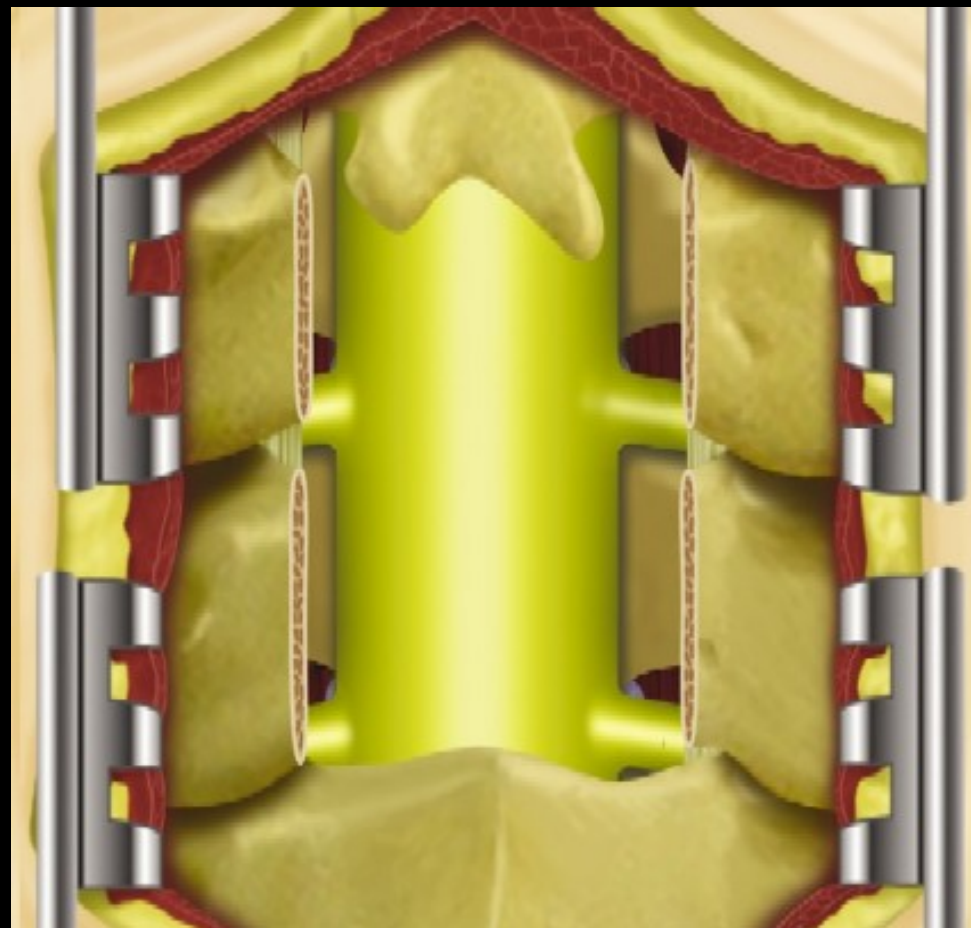
- Forbigående synkeproblemer, klump i halsen
- Nakkeskuldergener (evt. måneder)
- Permanent hæshed (4%)
- Hæmatom
- Myelopati
- Sårinfektion
- Øsofagusrift
- Vertebralis/carotis-skade
- Liquorfistel
- Horners syndrom

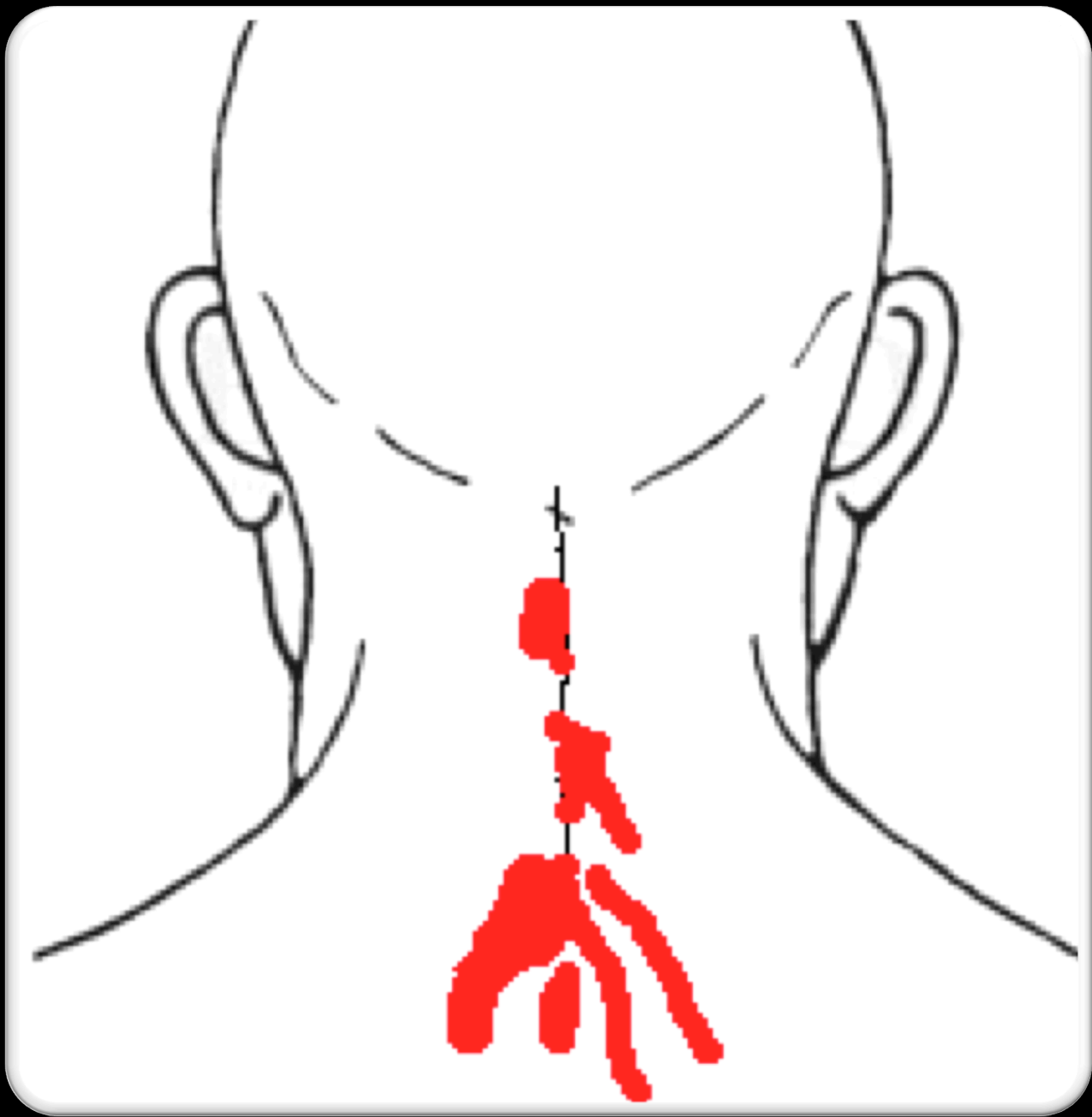

Hæs?

Cervikal spondylotisk myelopati

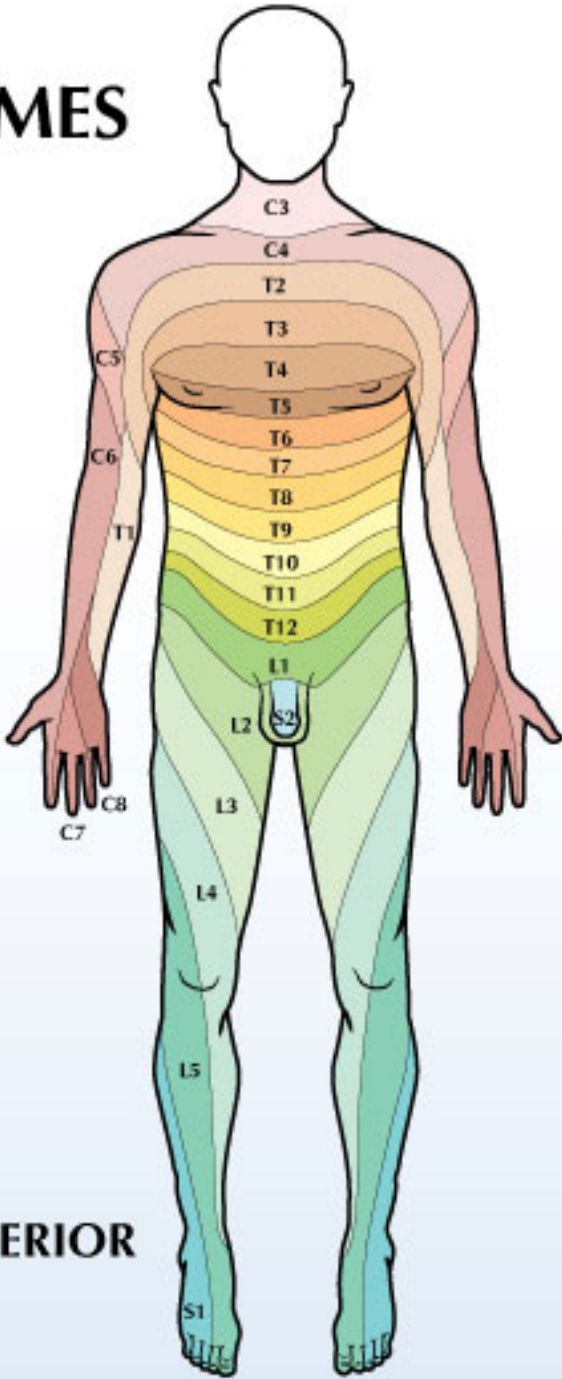

- Myelopati ± radikulopati (atrofi + fascik.)
- **Numb-clumsy, slow, stiff hands – påvirket finmotorik**
- Urgeinkontinens
- Ben relativt upåvirkede evt. spasticitet ("stive ben"), evt iliopsoassvaghed, bredsporet tøvende gang
- Føleudfald: "handsker", "grænse", bagstreng (vib+stilling), dermatom, Romberg
- **Reflekser: hypertoni, hyperrefleksi, Babinski, Hoffmann, ankelklonus**
- Motorisk: arm/håndparese, paraparese, hemiparese, tetraparese, Brown-Séquard, central cord, atrofi, fascikulationer
- Atrofi af håndmuskulatur
- Lhermitte

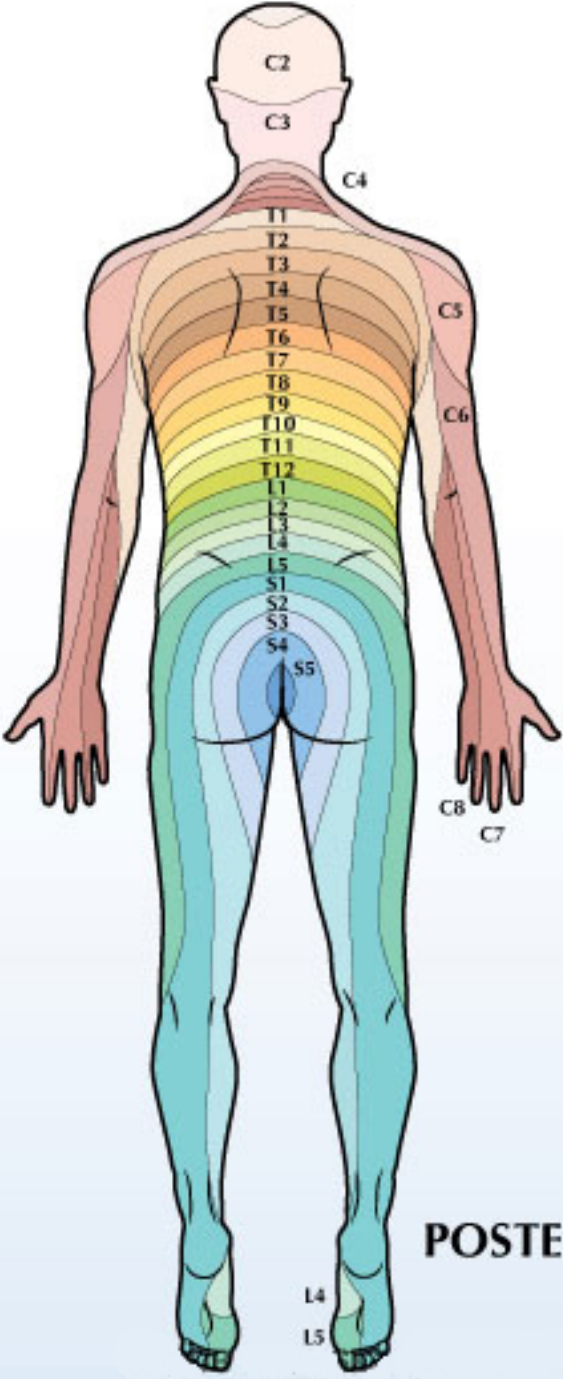

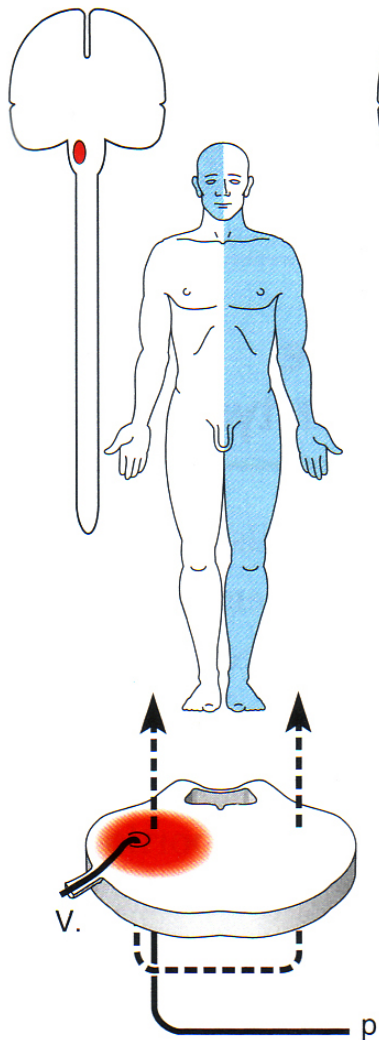
DERMATOMES

ANTERIOR

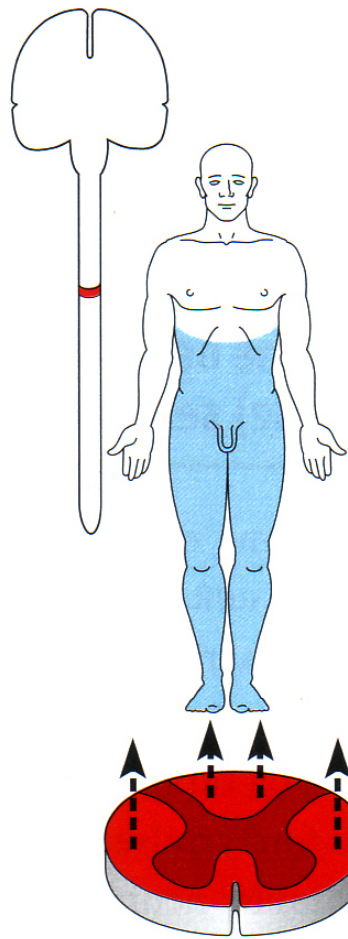

POSTERIOR

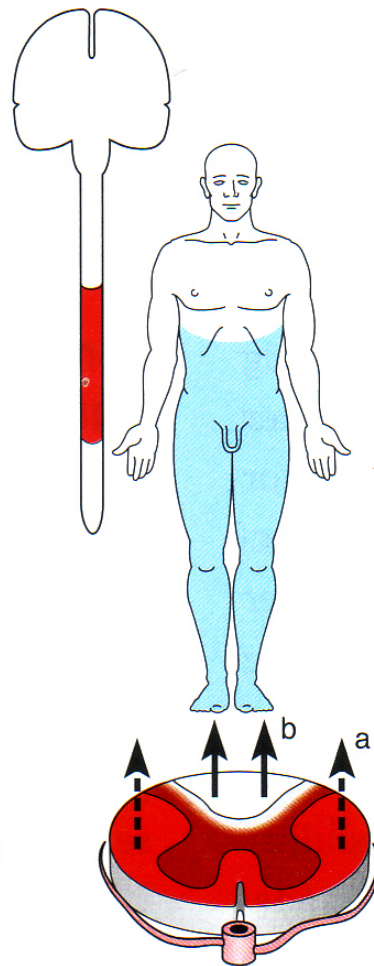
Hjernestammelæsion (halvsidig)

(fx infarkt)
 Tab af smerte- og temperatursans samsidigt i ansigtet (n. trigeminus, V.) og modsidigt på krop og ekstremiteter (p).

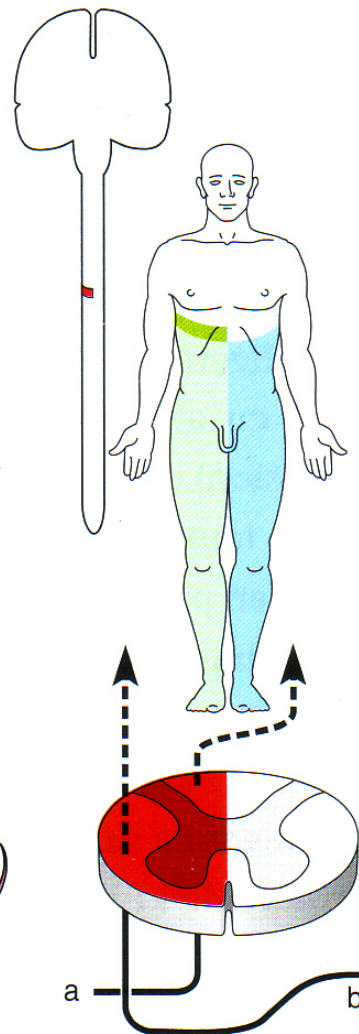
Medullært tværnitssyndrom

(fx kolumna-metastase)
 Tab af alle sensoriske modaliteter distalt for det pågældende medullære segment. (+ paraparesis inf.)

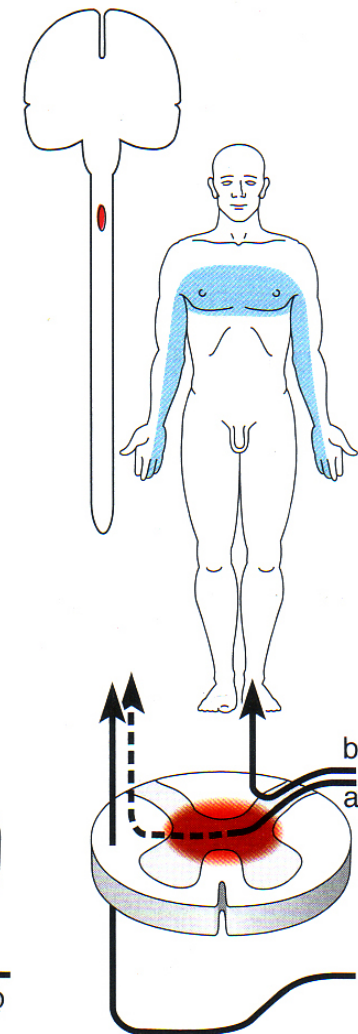
Spinalis anticus syndrom

(fx trombose i a. spinalis ant.)
 Tab af smerte- og temperatursans (a), men bevaret stillings- og vibrationsans (b). (+ paraparesis inf.)

Brown-Séquad syndrom

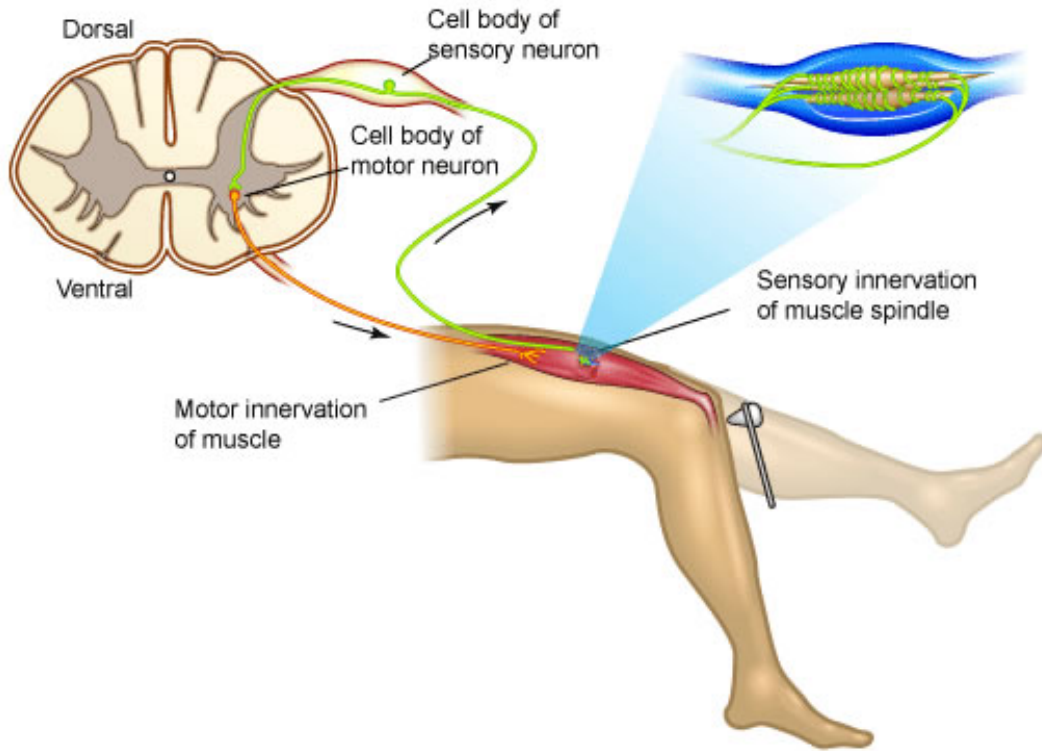
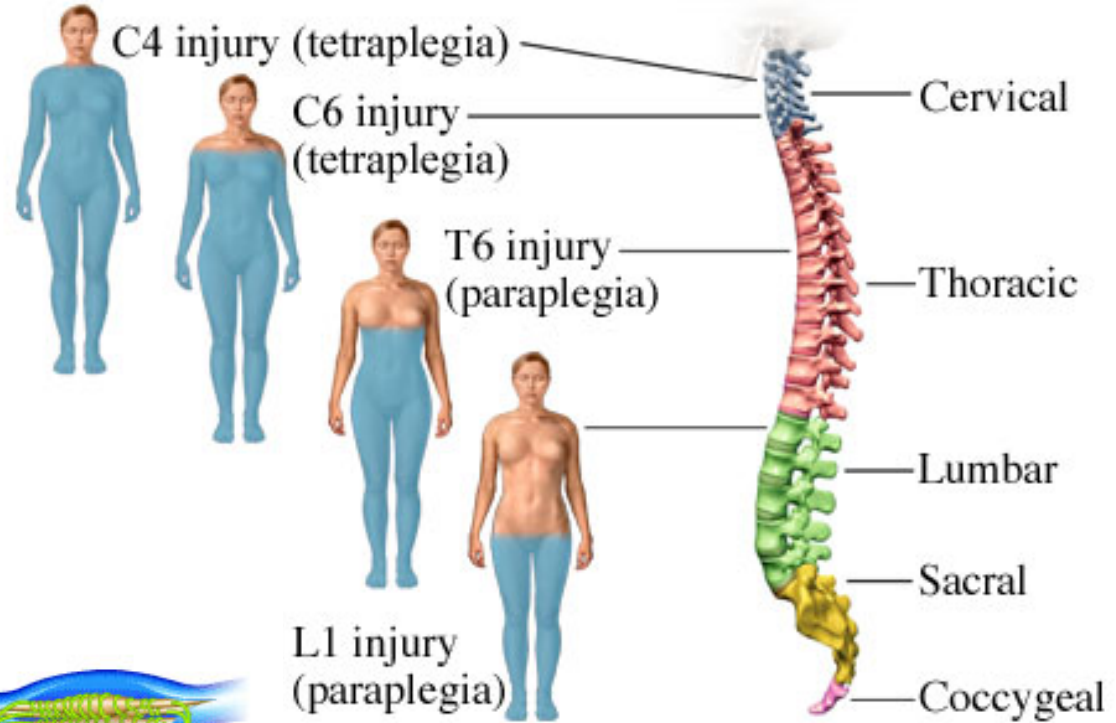
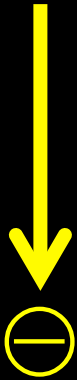
(Halvsidigt medullært tværnitssyndrom)
 Samsidigt tab af stillings- og vibrationsans (a), modsidigt tab af smerte og temperatursans (b). (Samsidigt benparese)

Central medullær læsion (cervicalt)

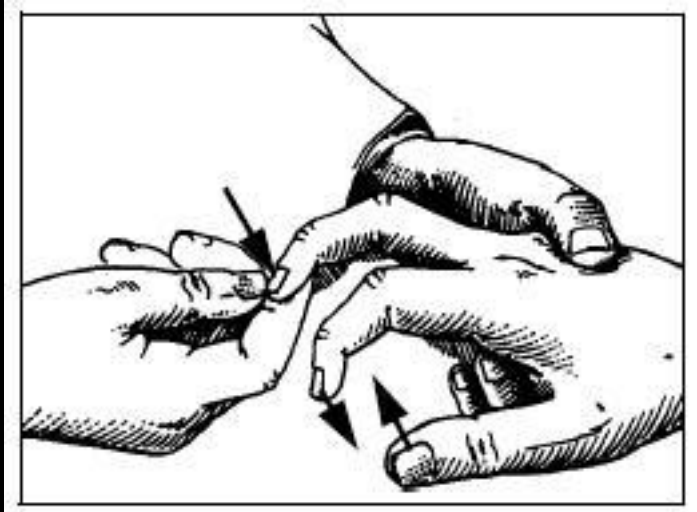
(fx kontusion)
 Kyras-formet dissocieret sensibiliteets udfald svarende til flere dermatomer med tab af smerte og temperatursans (a), men bevaret berørings- og proprioceptiv sans (b). (Armparese)

Ankel-klonus

Babinski

Hoffman's
reflex

1. eller 2. neuron?

CNS: UMN/supran.

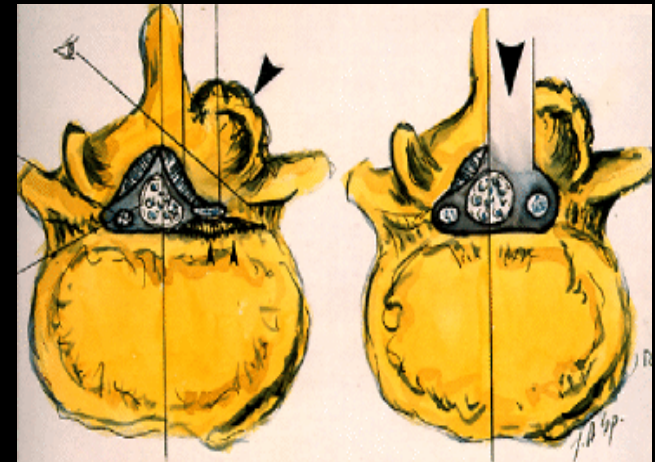
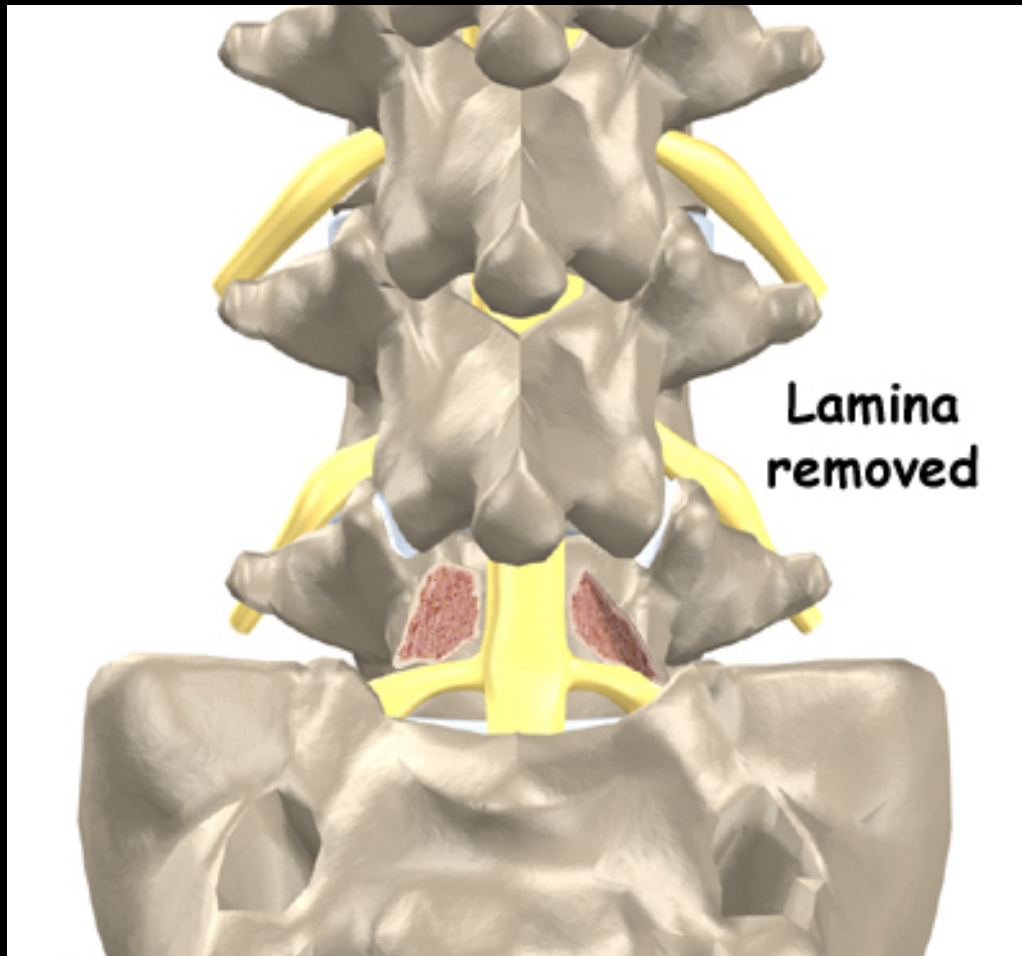
- Tetra/paraparese
- Sensibilitetsgrænse
- Hyperrefleksi
- Fodklonus
- Spastisk tonusøgning
- Babinskis tåfænomen
- Hoffman's refleks
- Lille blære
- Evt. let atrofi

PNS: LMN/infran.

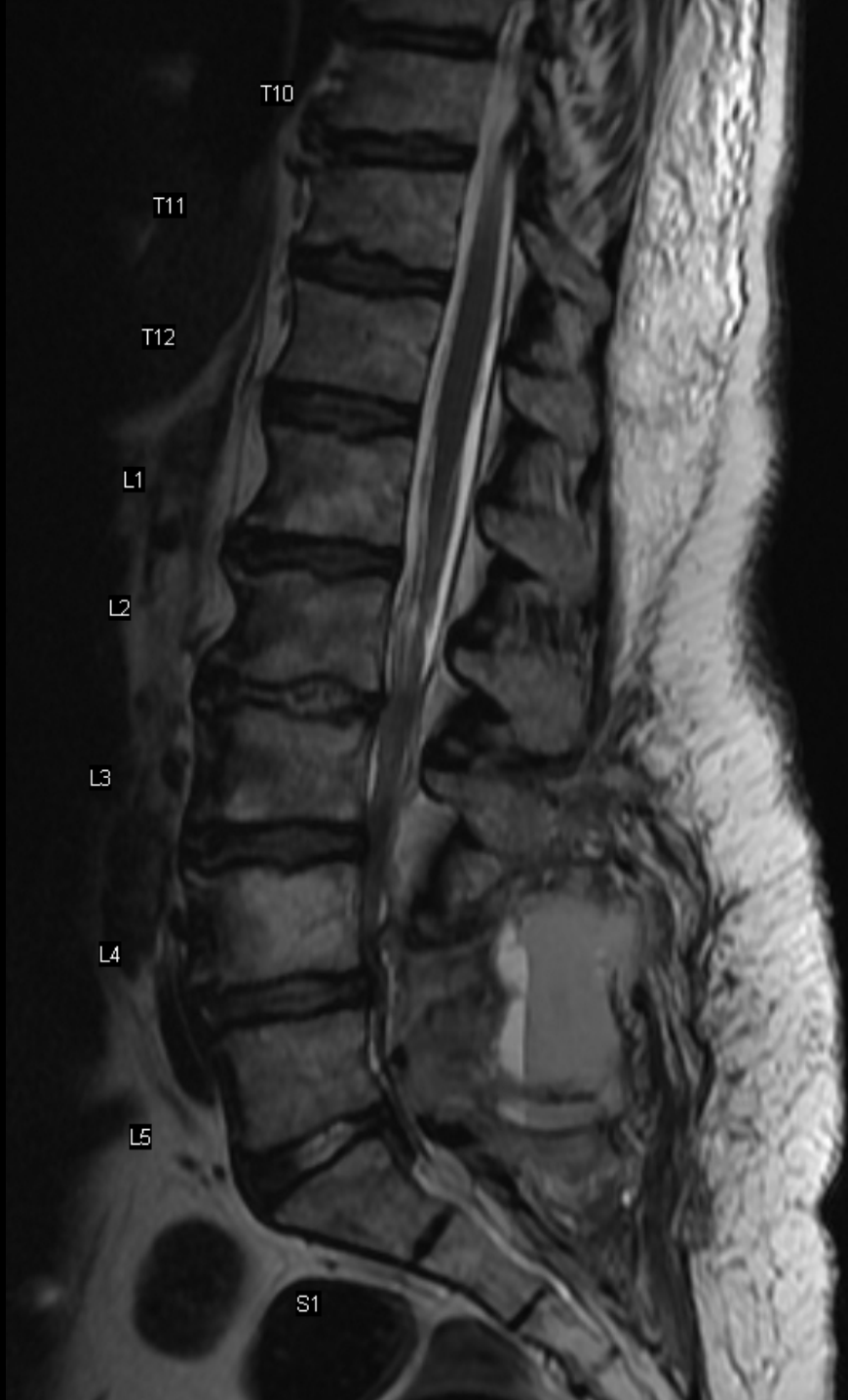
- Slap (mono)parese
- Dermatomaafgræns.
- Hyporefleksi
- Fascikulationer
- Svær muskelatrofi
- CES: Stor blære

Laminektomi eller rodfrilægning

Facetleddet bevares – 4% udvikler instabilitet

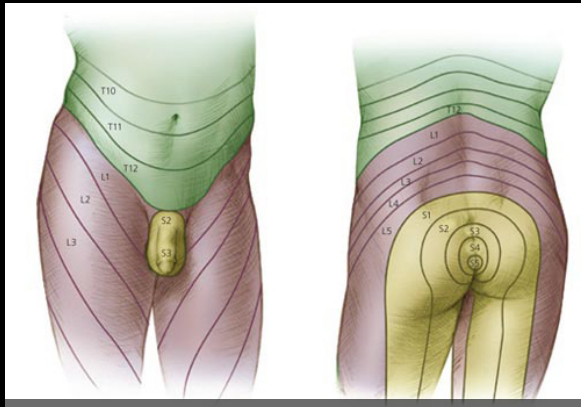
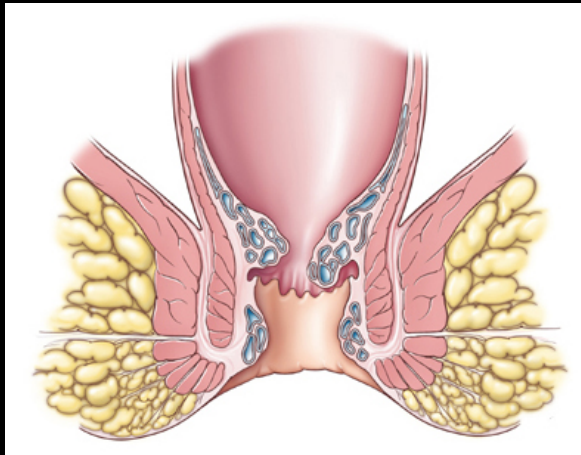
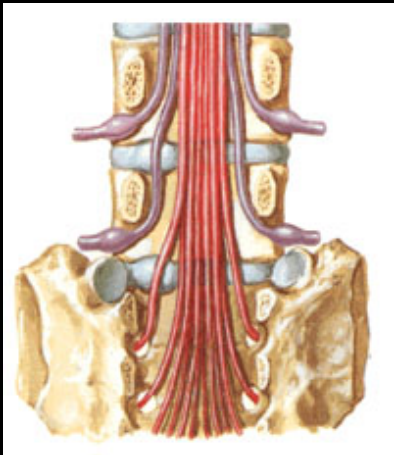

CAUDA EQUINA SYNDROMET

Heldigvis utroligt sjældent men alvorligt – giver sfinkterpåvirkning med urinretention (ophævet fornemmelse af blærefyldning, evt. overløbsinkontinens) – slap sfinkter - nedsat perianal sensibilitet – bilat. symp. Akut behandling: Faste, blæreskanning (efter vandladning!), KAD, akut MR eller CT, evt. kontakt til rykirurg mhp. akut operation (inden 6-24-48 timer)

Klinisk diagnose

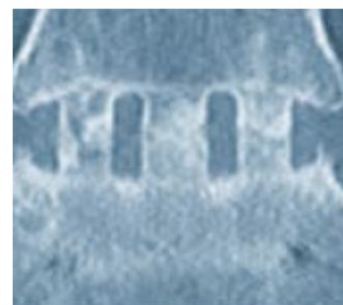
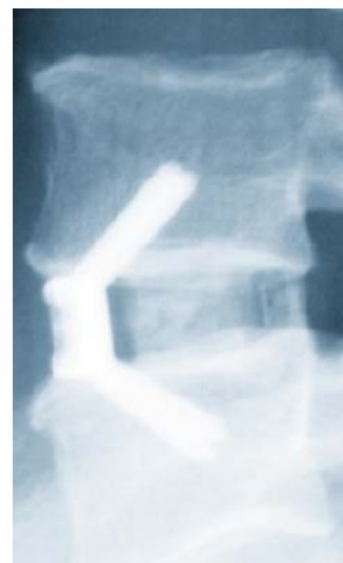
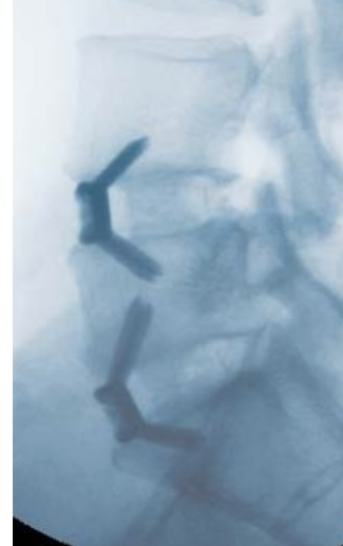
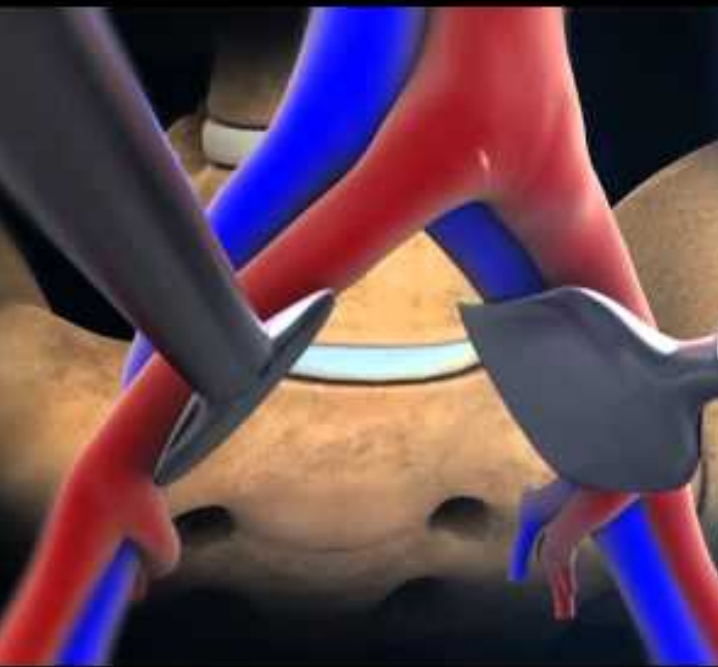
Ingen UR: risikoen for CES er 1/1.000 !!!

Andre årsager til UR:
Smerter, morfika, BPH

Har pt. klinisk CES?

Klinisk diagnose	Anamnese		Objektivt	
	Påvirkning	Fravær	Påvirkning	Fravær
Følesansen	Ridebukser		Perianalt	
Blæren	Tissetrang Ufrivillig afgang	Prostatabesvær	Urin- retention	
Analfunktion	Ufrivillig afgang f.eks. luft	Diarre	TONUS Knibekraft Anokutan reflex Anoanal reflex	
Andet	Impotens		Schizas D (svær LSS)	Cancer
Begge ben	Smerter evt. lammelser		Achilles reflexer Pareser	1. neurons tegn Smerter

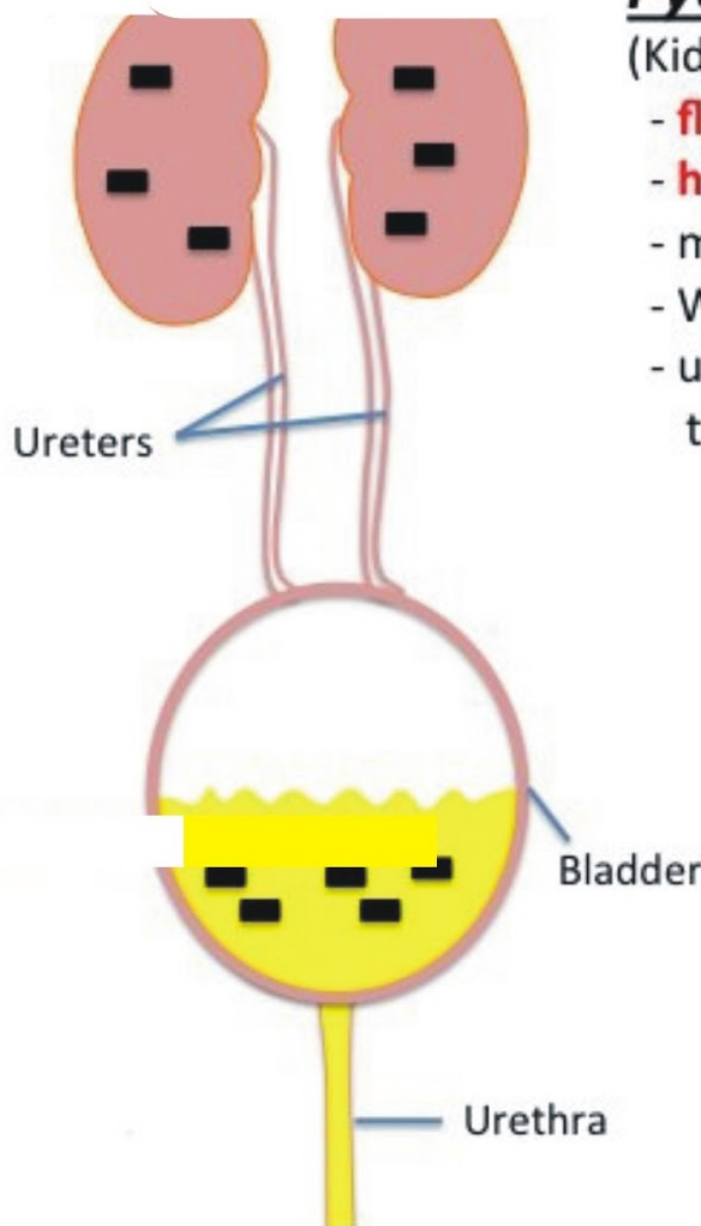

Feber & infektion

Symptoms of Urinary Tract Infection(UTI)

Pyelonephritis

(Kidney infection)

- **flank pain**
- **high fever**
- malaise
- WBCs & bacteria in urine
- urinary symptoms similar to cystitis

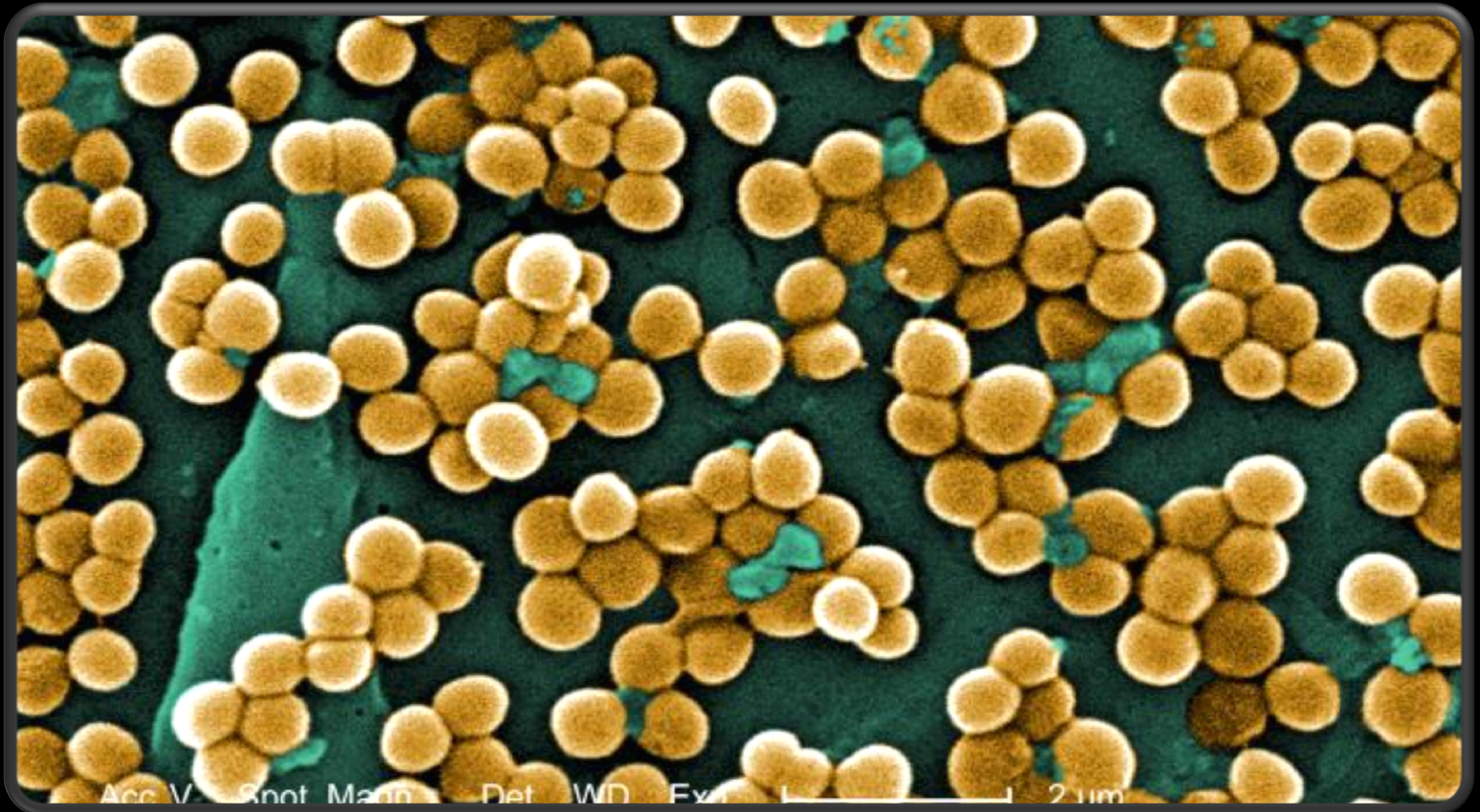
Cystitis

(Bladder infection)

- increased urinary frequency
- urgency
- dysuria (painful urination)
- pain above the pubic region
- WBCs & bacteria in urine
- more common in women

MRSA

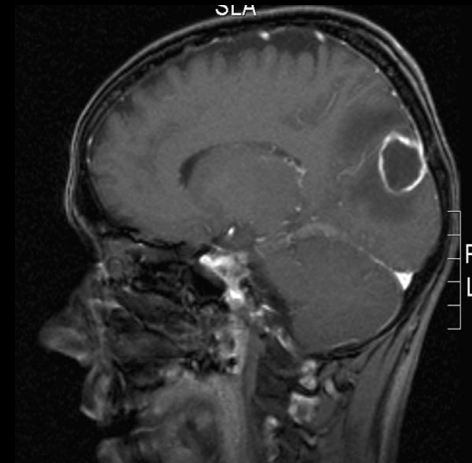
Spondylodiscitis

- Primær bakterieinfektion svt. diskus, sekundær indvoldering af endeplader. Ofte hæmatogen spredning eller postoperativ infektion
- Tilstanden er desværre underdiagnosticeret. Mange pt. udredes/behandles på medicinske afdelinger. Dødeligheden er op til 25% hos ældre
- Staphylococcus aureus (>50%)
- Risikofaktorer: Immunsuppresion, Alderdom, Diabetes, Narkoman, Ikke-etniske danskere (TB)
- Lændesmerter evt. med udstråling til ben, feber, væggtab, bevægelsesindskrænkning. Diagnosen stilles ofte først flere måneder efter symptomdebut
- Forhøjet CRP og SR, evt leukocytose

Meningitis

- Feber med kulderystelser
  - **Nakkestivhed**
  - Medtaget almentilstand
  - Fotofobi
  - **Bevidsthedspåvirkning**
  - **Hovedpine**
  - **Opkastninger**
  - Forhøjede infektionstal
  - Leukocytter, bakterier og protein i spinalvæsken – lav glucose
  - Lavt blodtryk og sepsis
-
- Bloddyrkning
  - BS
  - Lumbalpunktur – Akut mikroskopi
  - CT-skanning af cerebrum – Absces?

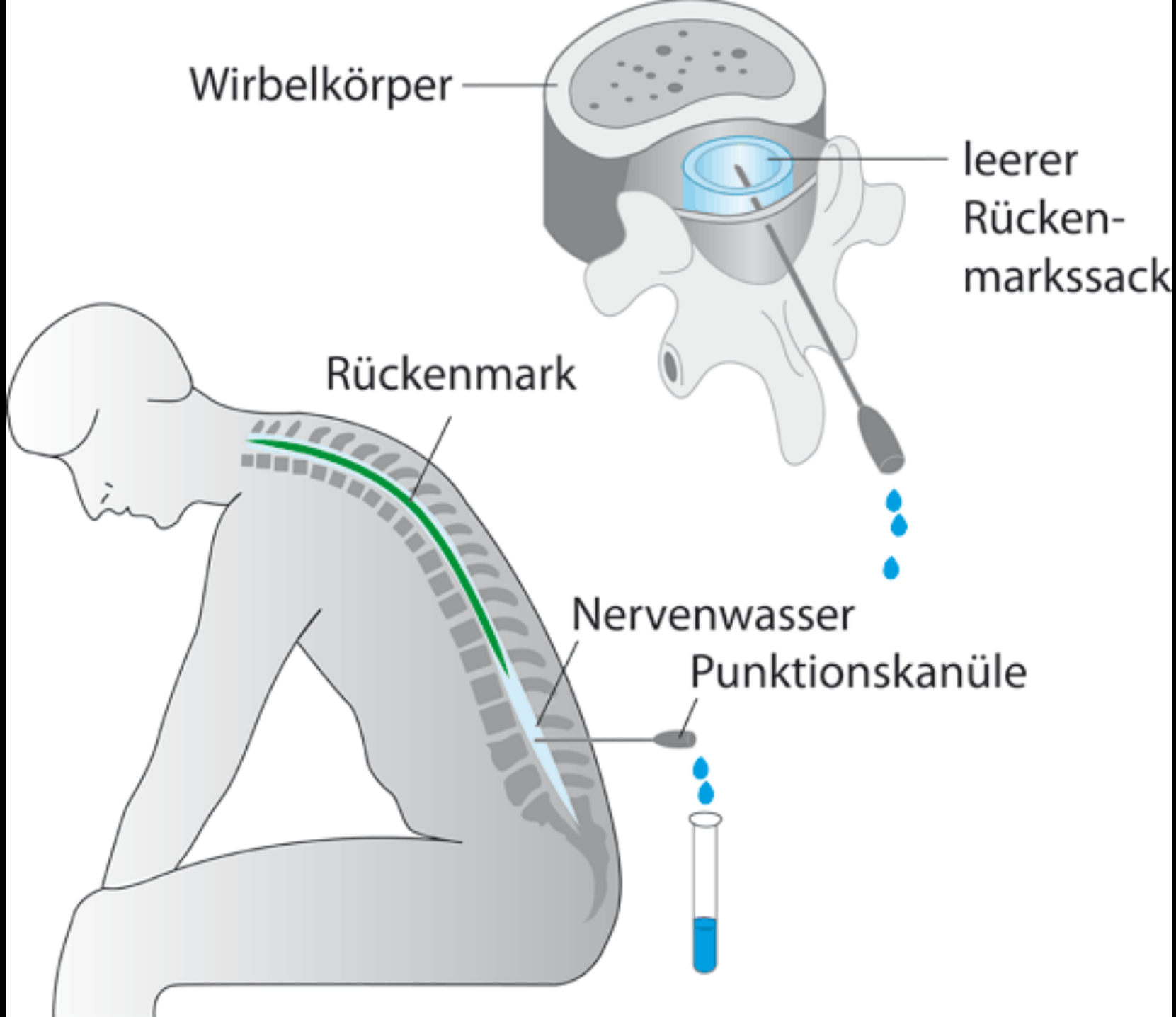
Wirbelkörper

leerer
Rücken-
markssack

Rückenmark

Nervenwasser

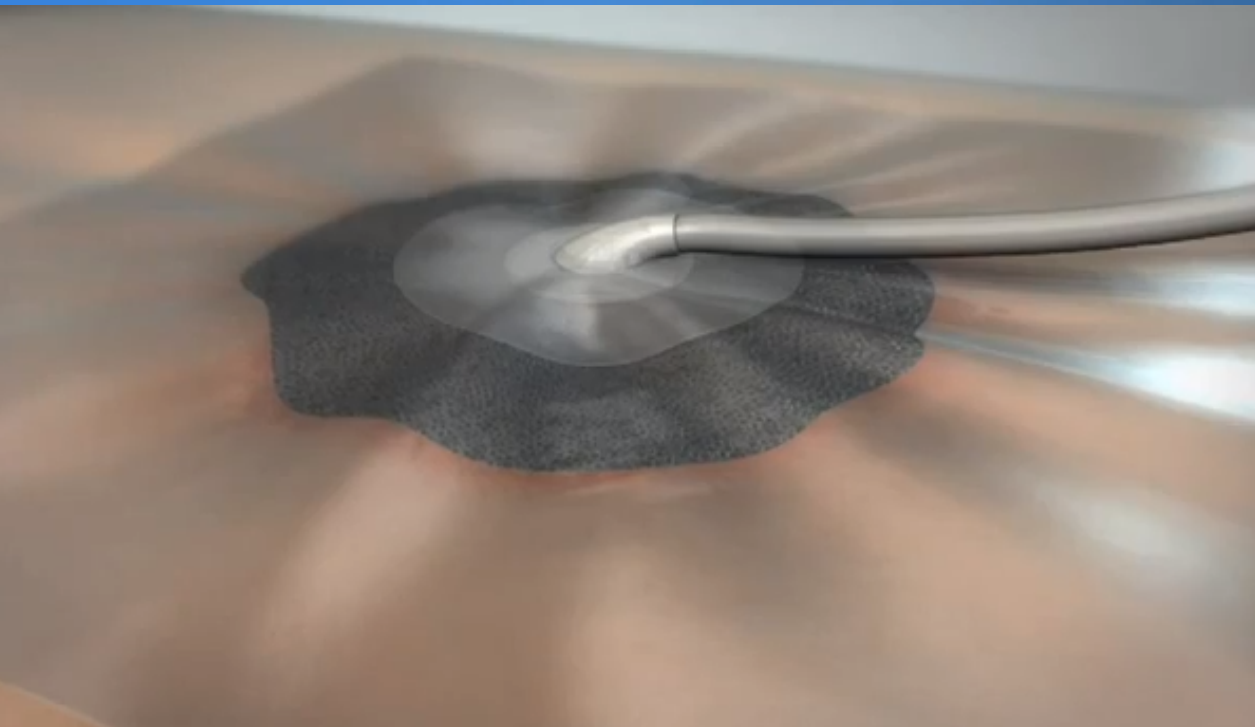
Punktionskanüle

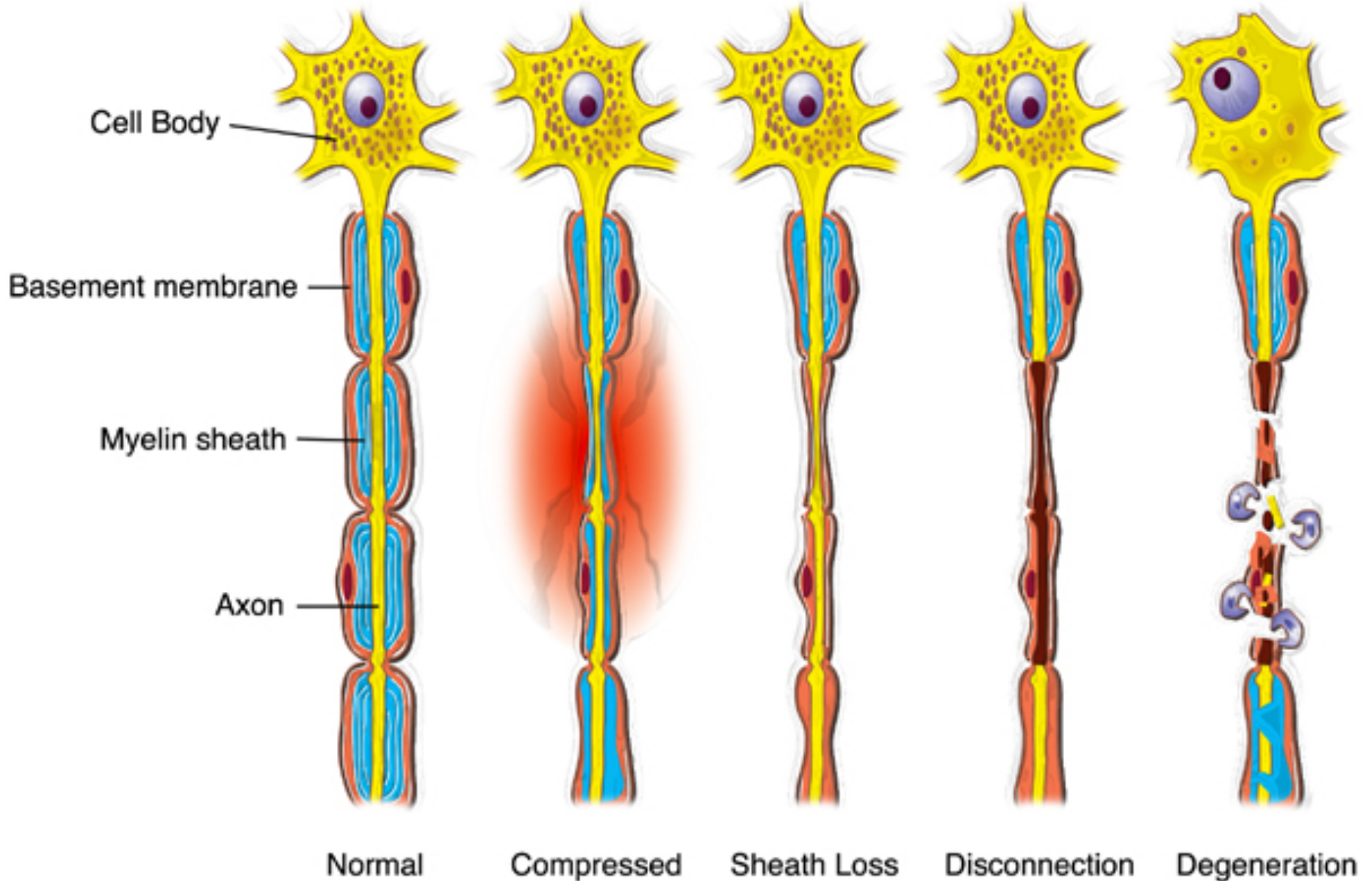

vac.®therapy
KCI Healing by design

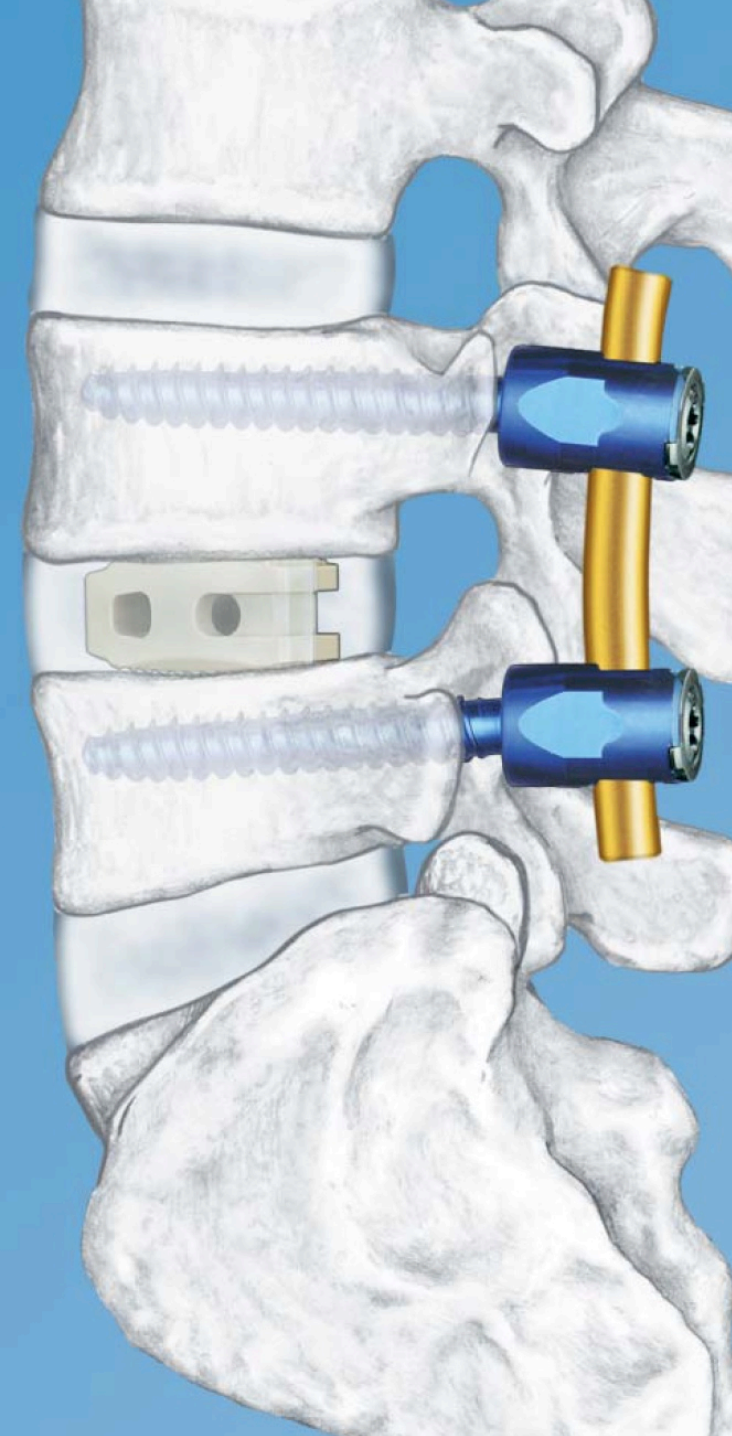
Nerveskade

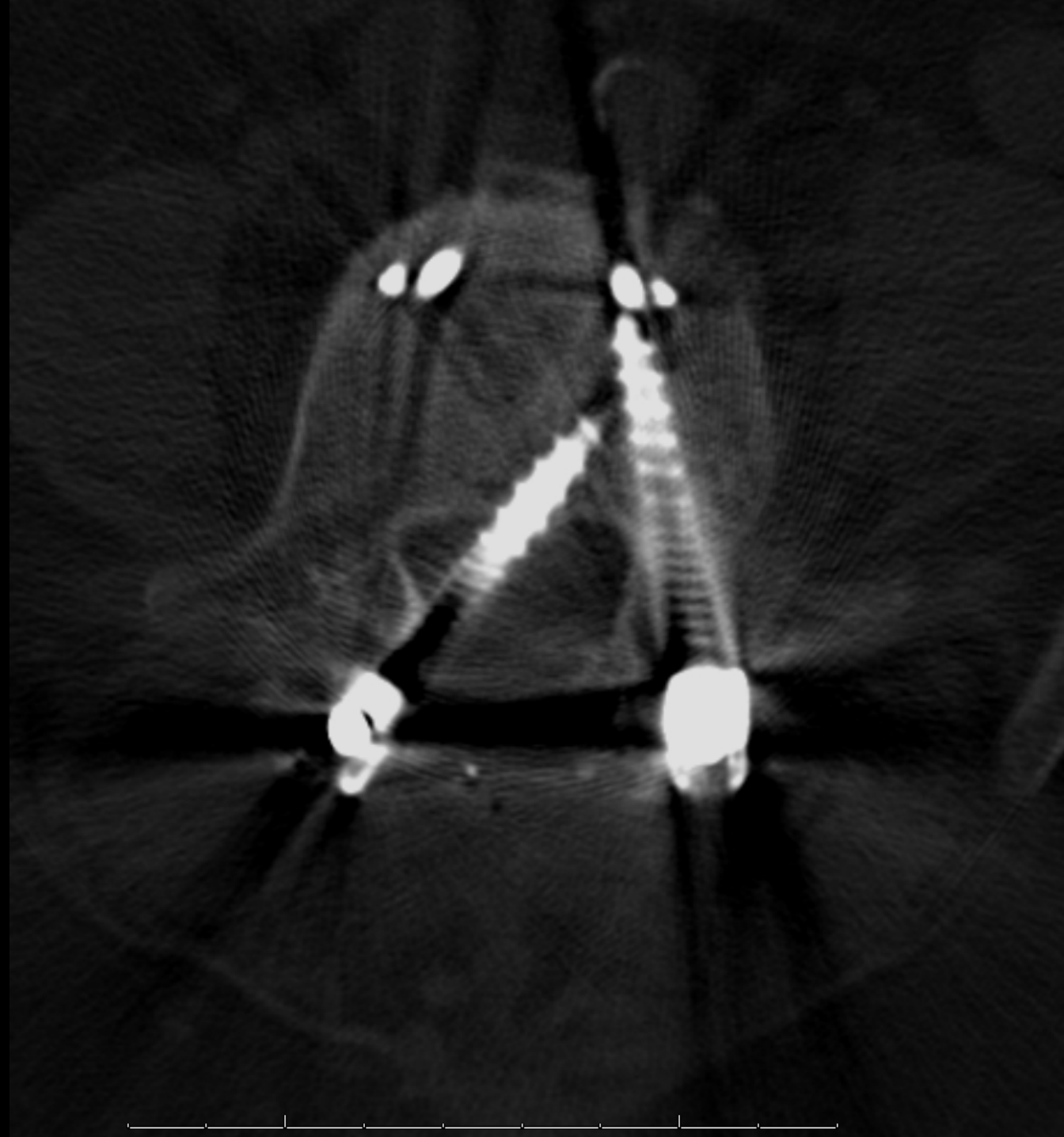

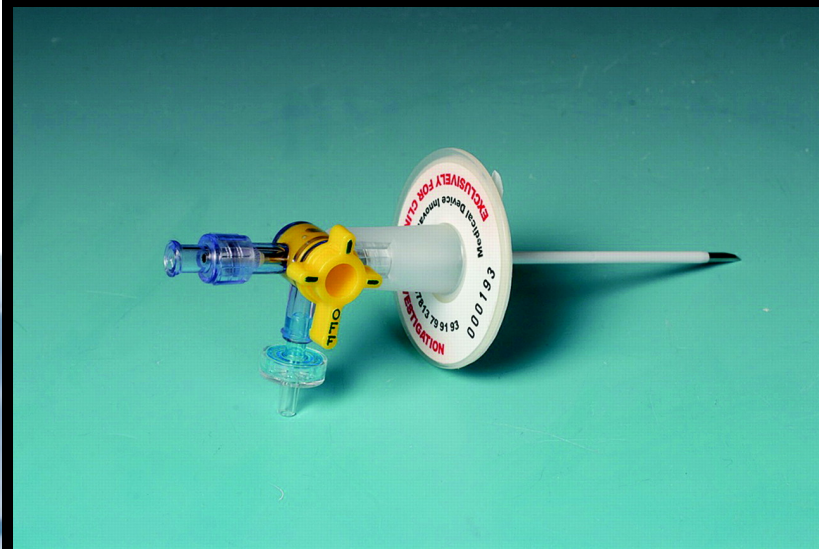
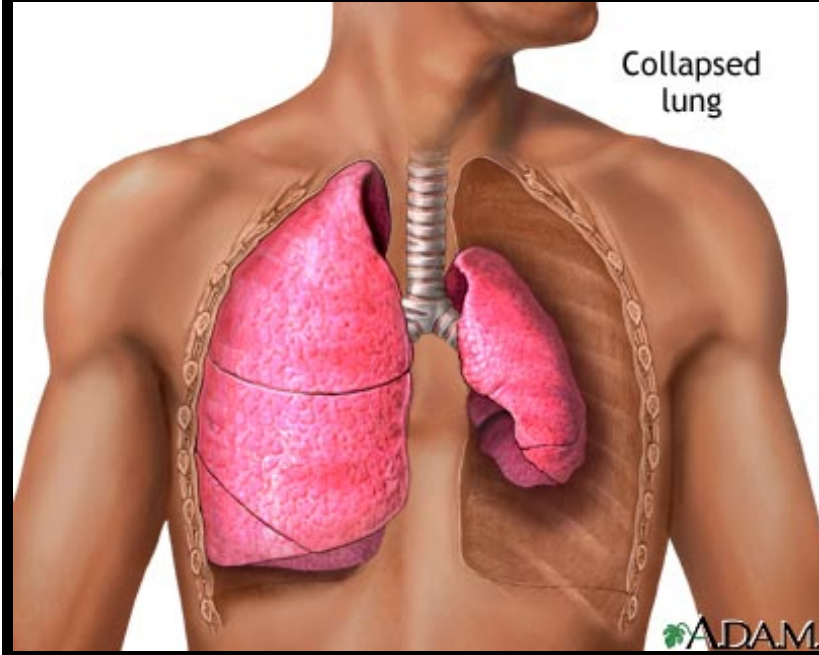
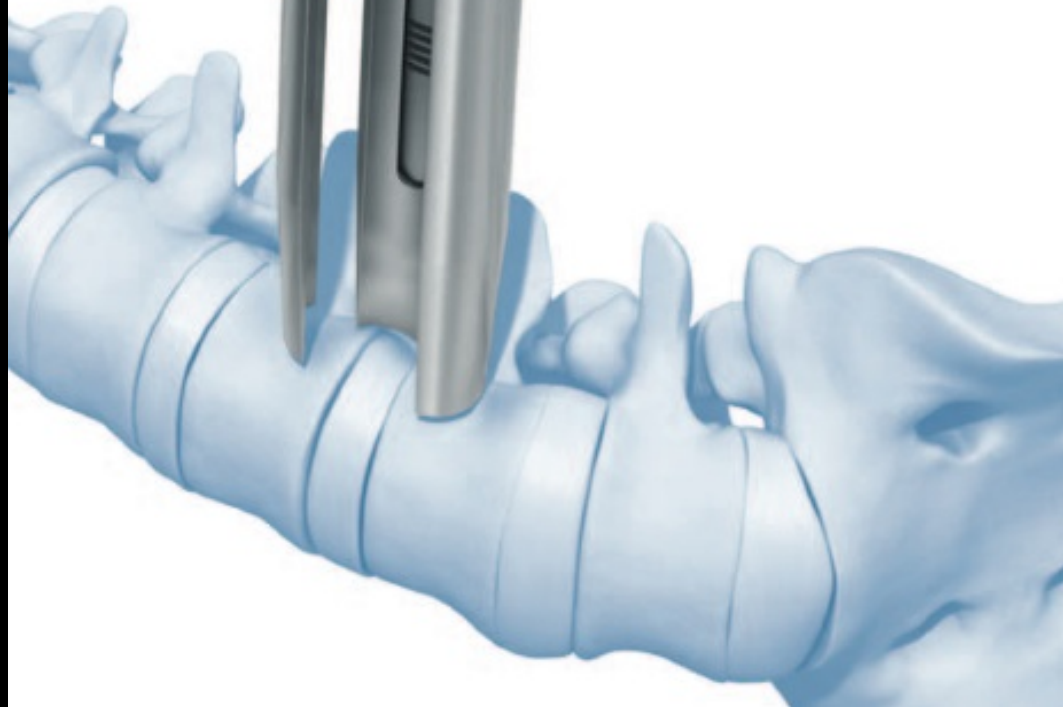
L4/L5-Dese

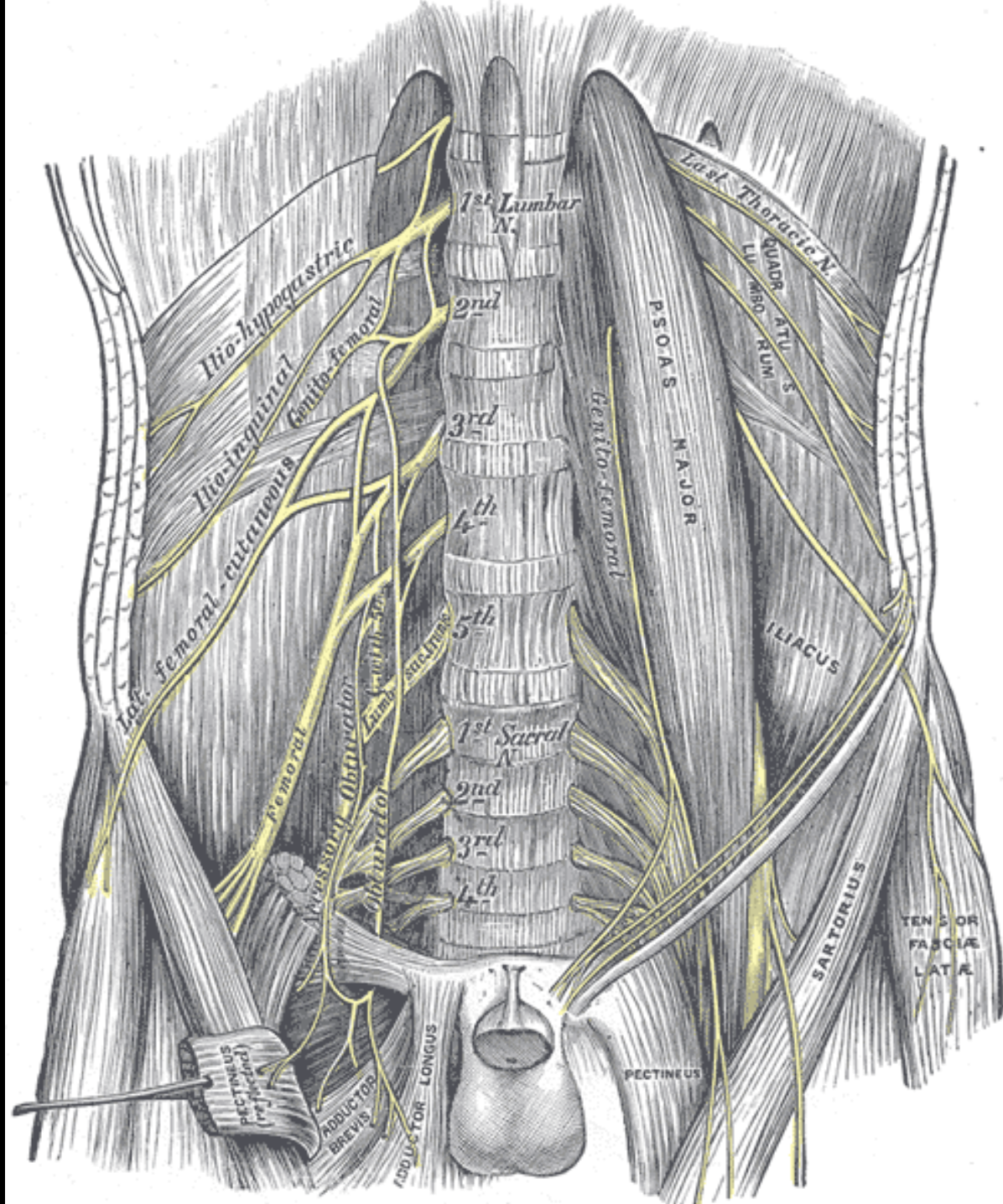
Transforaminal Lumbar Interbody Fusion

- Pedikelskruer
- Stave
- Diskectomi
- TLIF-Spacer (Opal)
- Knoglestykker evt. transplantat

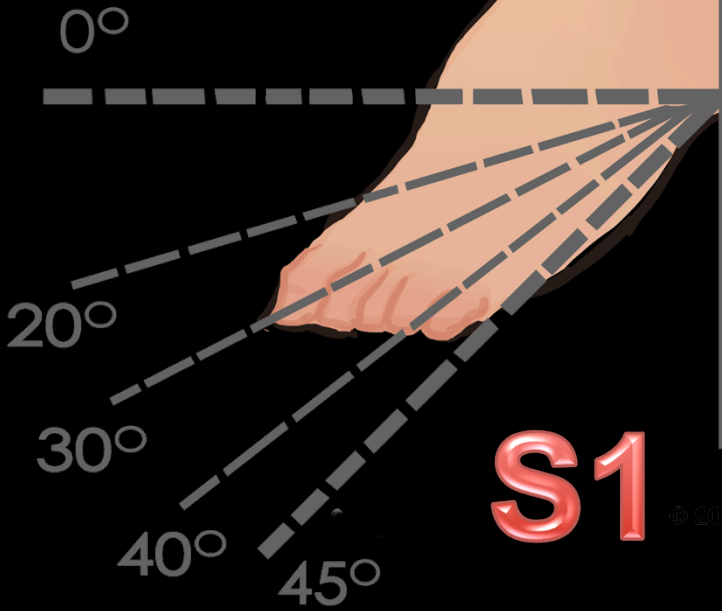
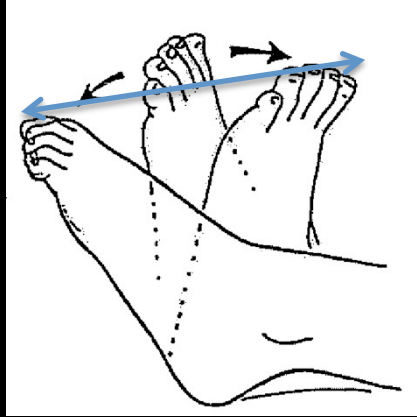

Plantar Flexion

S1

DROPFOD

Dorsiflexion

L5

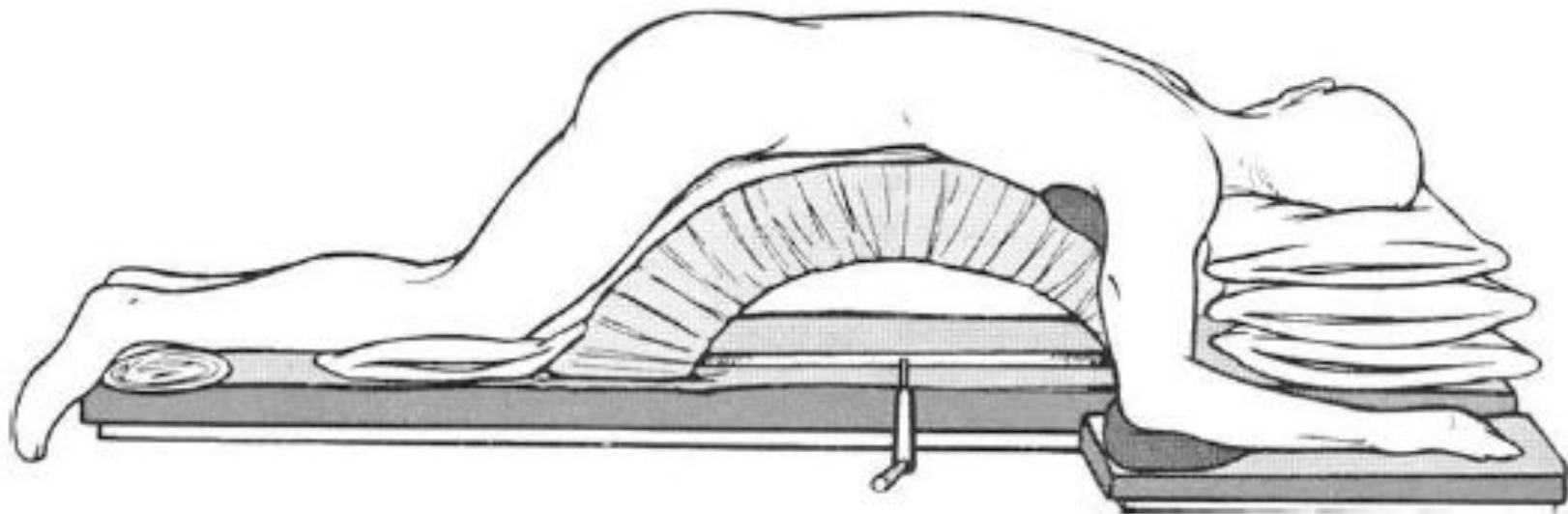

Naropin

- Ved afslutningen af de bagre lumbale indgreb anlægges evt. lokalbedøvelse med 20-40 ml af stoffet Naropin (ropivacaine) over og under muskelfascien
- Noget af bedøvelsen kan løbe ned til durasækken og give en midlertidig "epidural anæstesi" med lammelse i ben
- Halvveringstiden er ca. 6 timer, så hvis der ikke er sket en markant bedring af den motoriske funktion i løbet af 6 timer efter blokaden anbefales akut CT skanning for at udelukke hæmatom
- Hellere een CT-skanning for meget end een for lidt. Lad tvivlen komme patienten til gode.

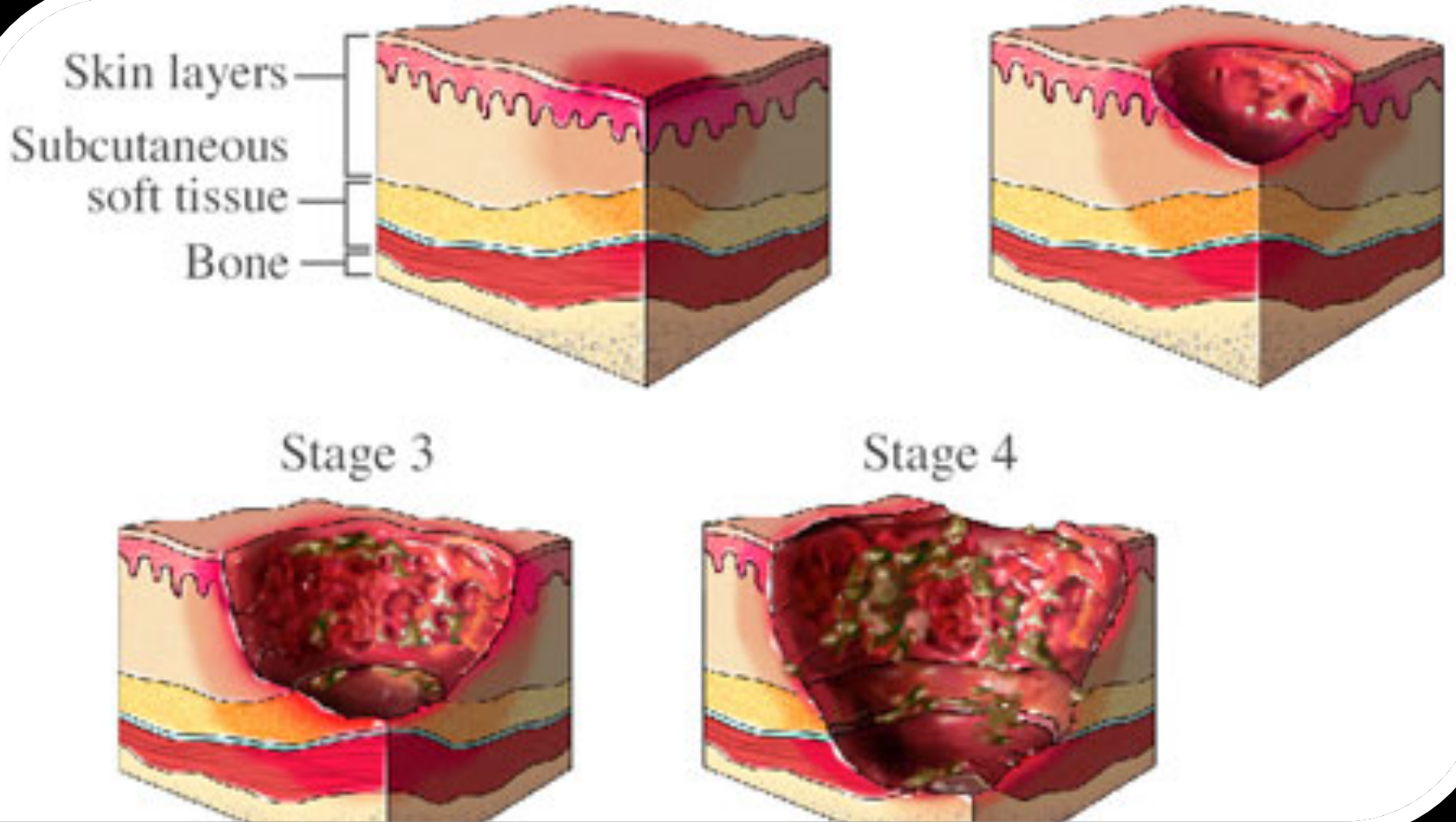

Lejringsskade

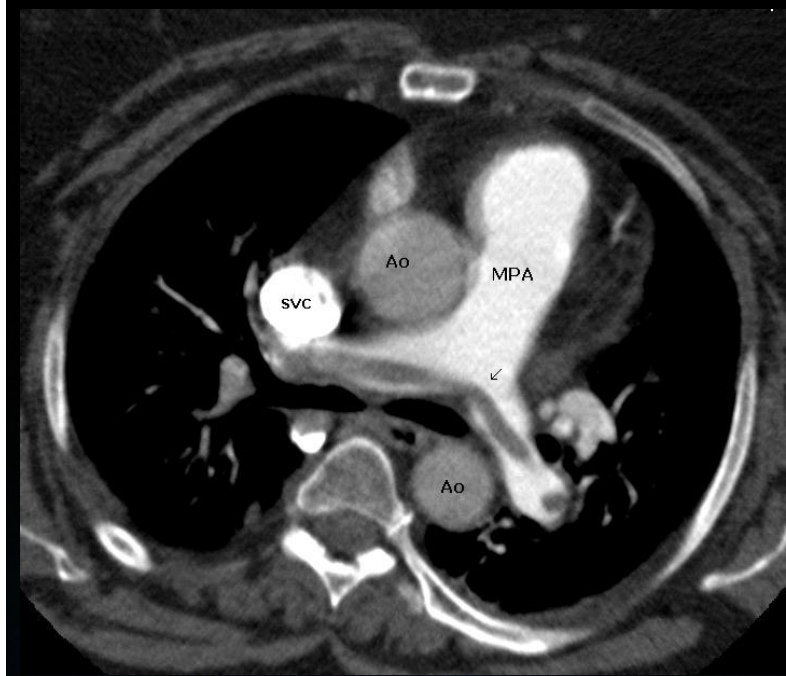
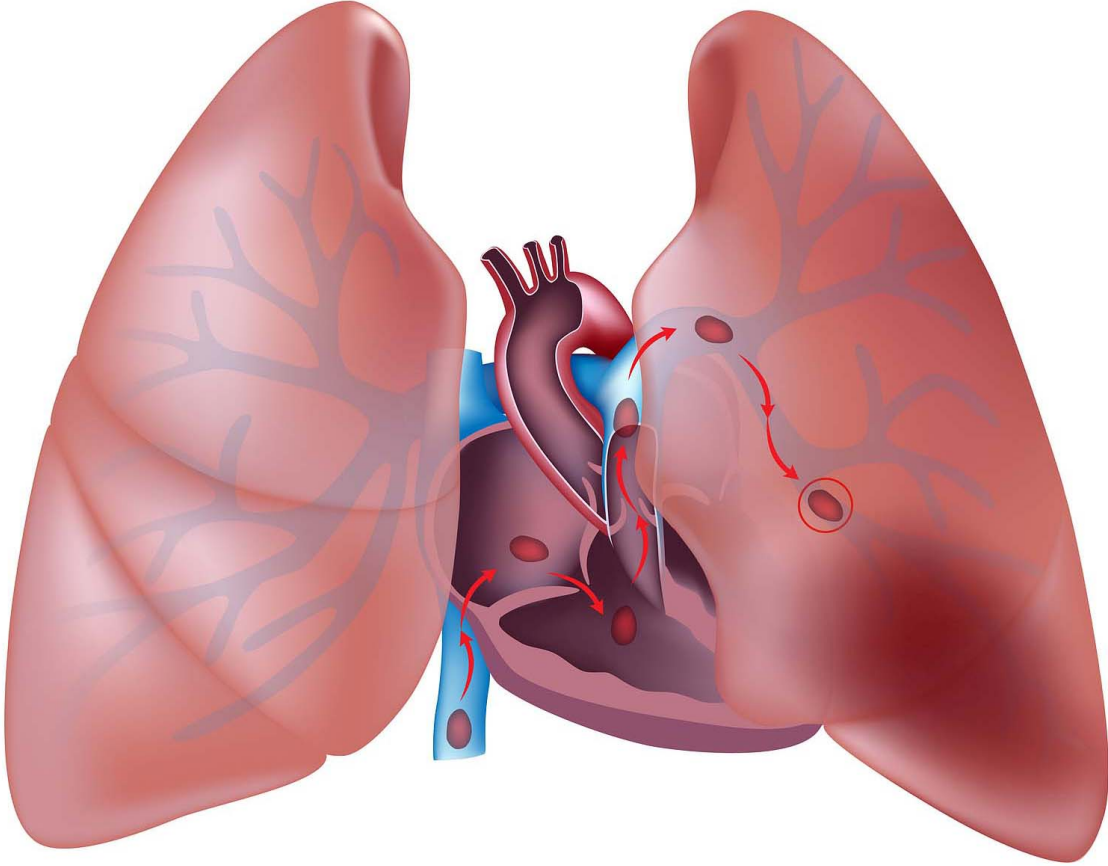

Fig. 14. Patient positioned prone on the Wilson laminectomy frame. Note added padding at elbows, knees, ankles, and shoulders.

Tryksår

DVT & LE

- (Lægømhed)
- Åndenød
- Svimmelhed
- Hoste evt. blodig
- Brystsmerter
- Synkope
- Takykardi
- Svedtendens
- Tidligere DVT
- Hjertesvigt
- Overvægt
- Graviditet
- Sengeleje
- P-piller
- Cancer
- Arvelige blodsygdomme

LUNGEVENTILASJON

ANT

POST

RPO

LPO

LUNGEPERFUSJON

ANT

POST

RPO

LPO

- Evt. asymptomatisk

- Smerter i benet

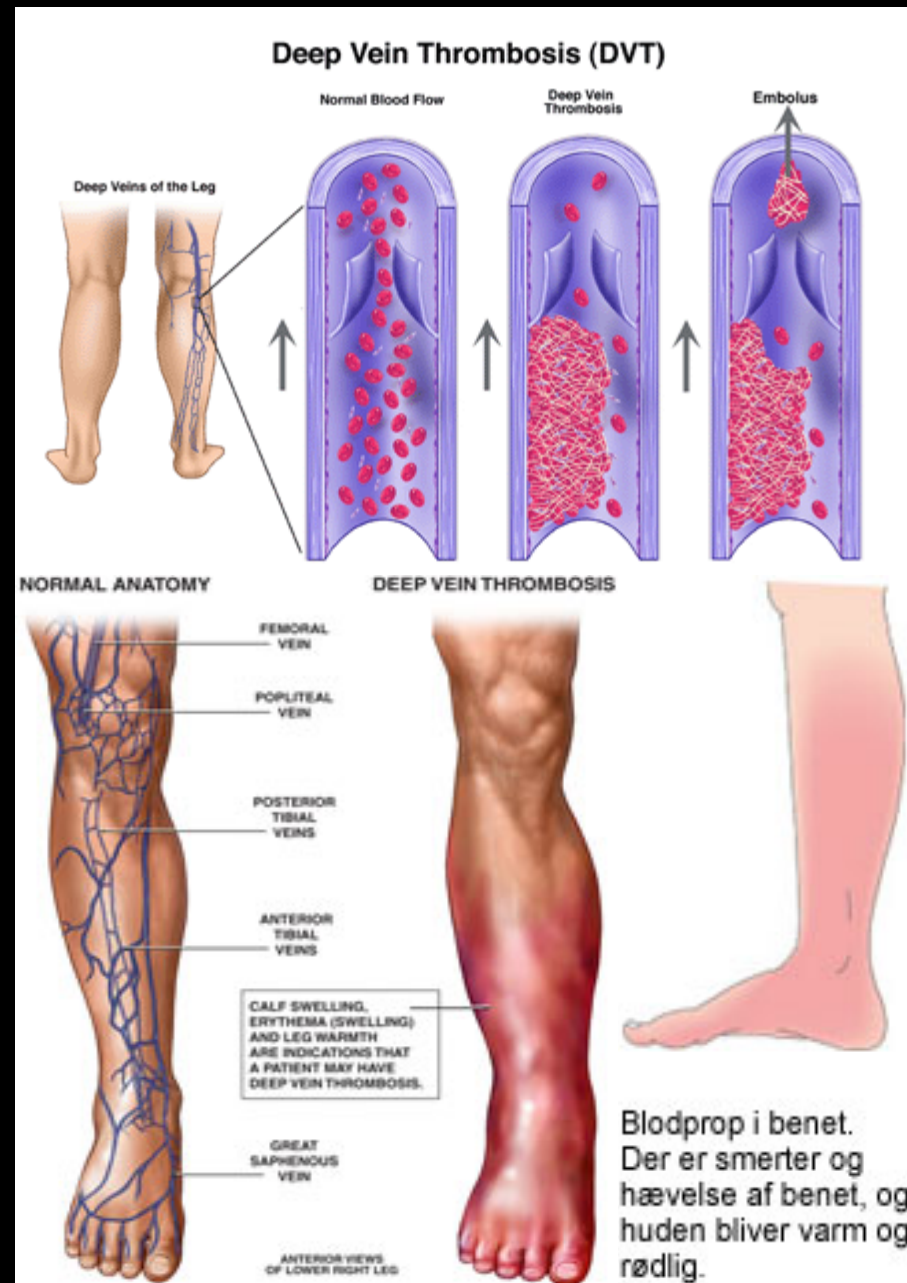
- Rødme

- Hævelse

- Feber

- D-dimer

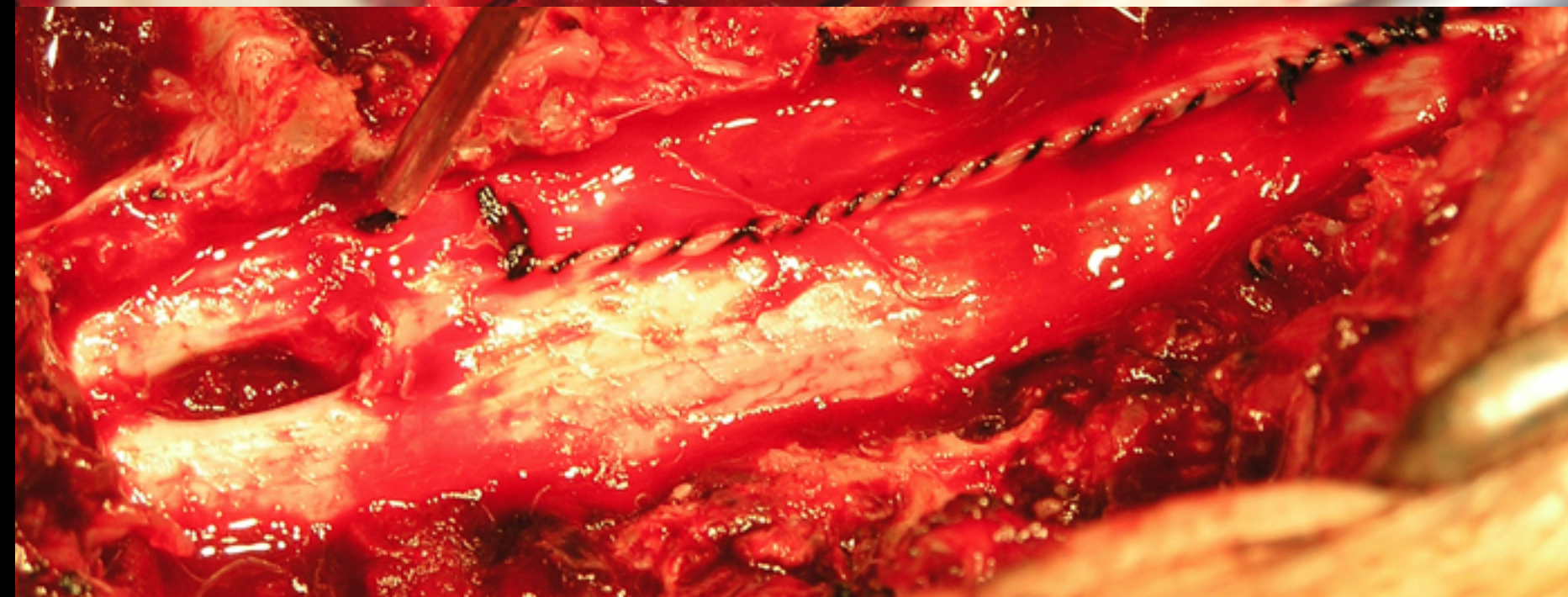
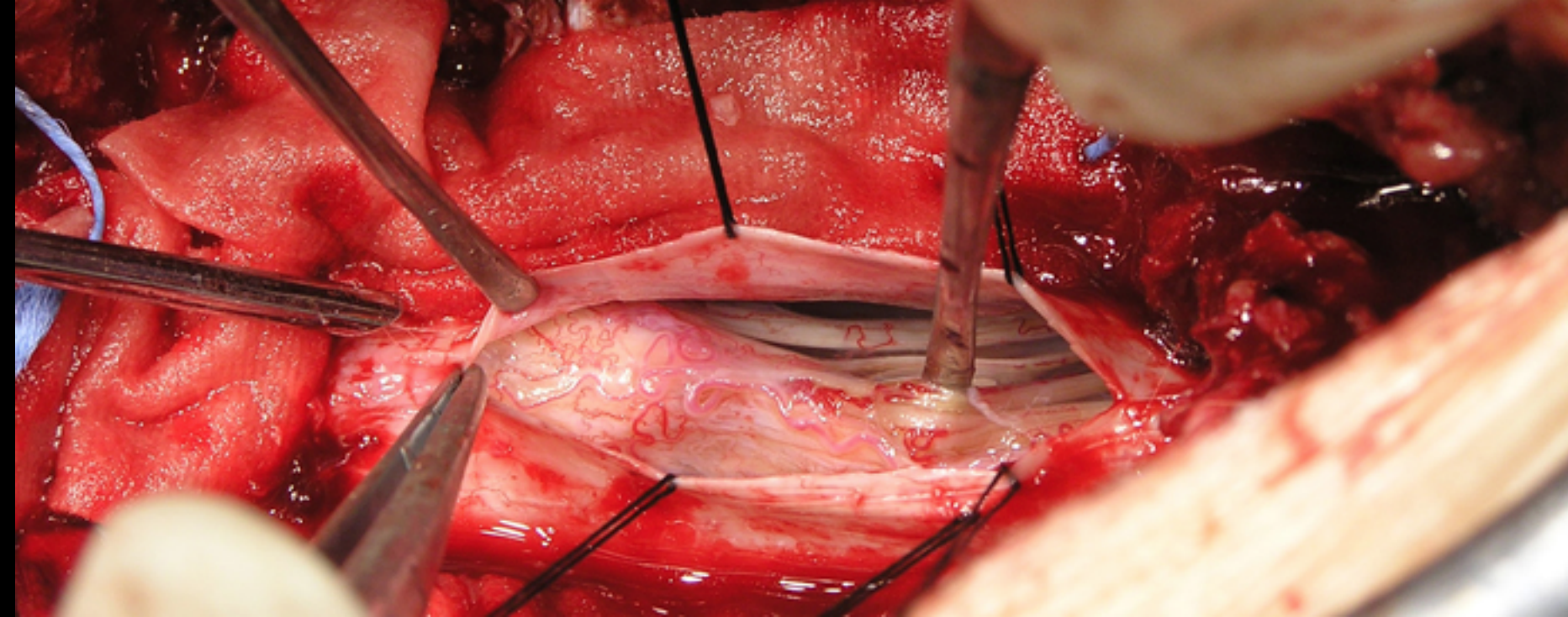
- Ultralyd

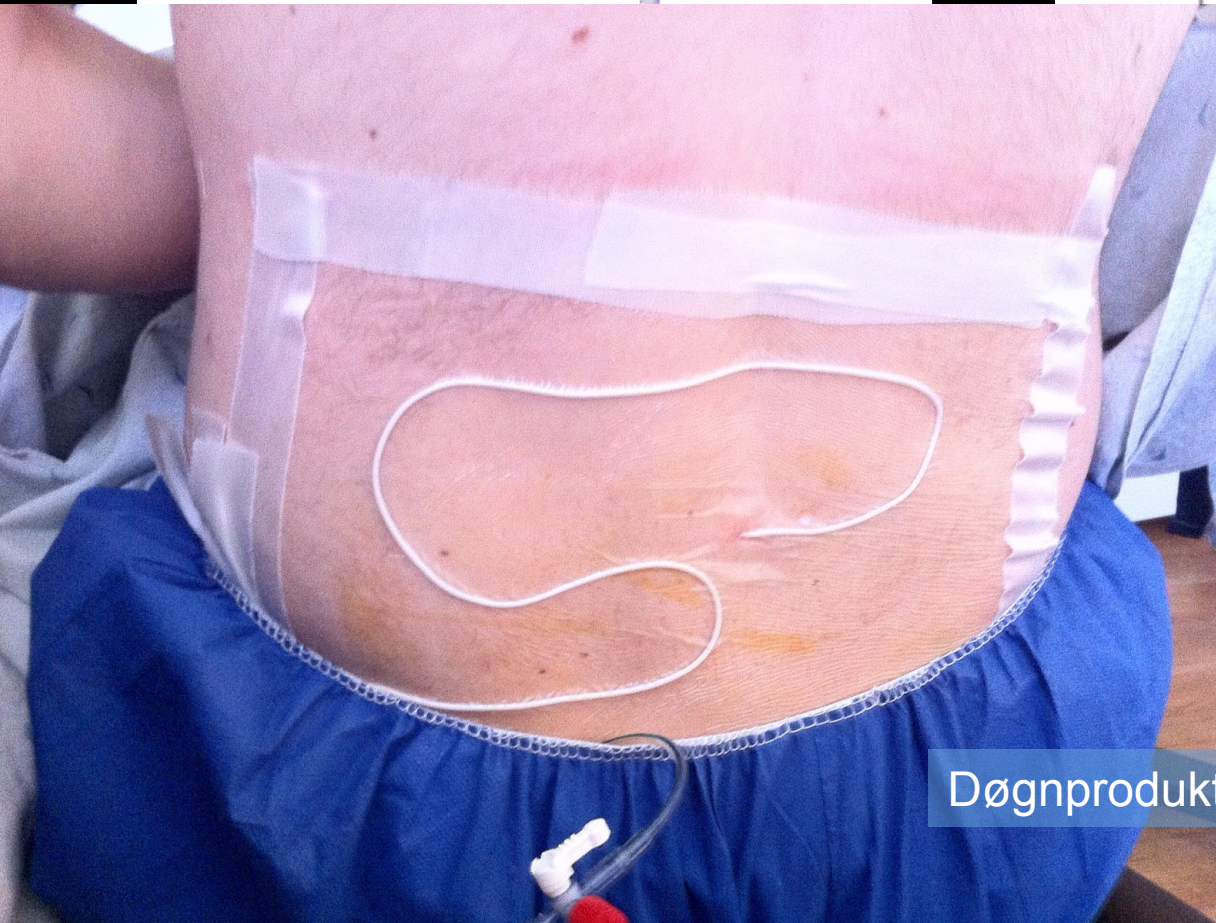
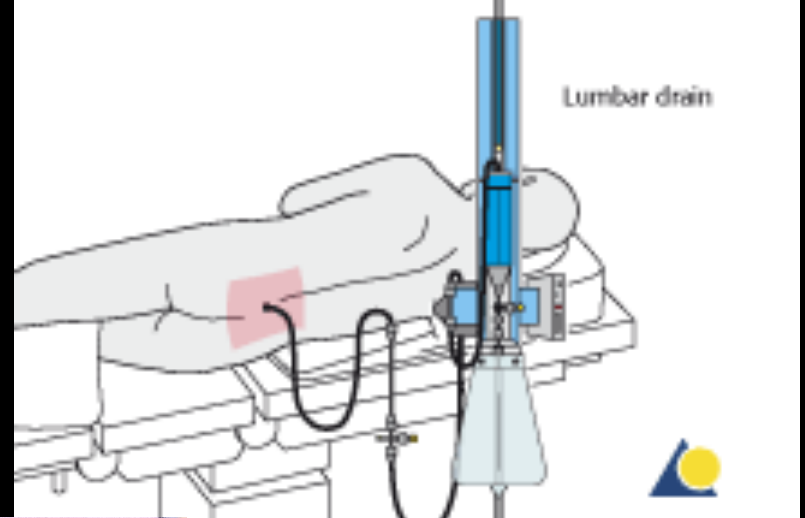
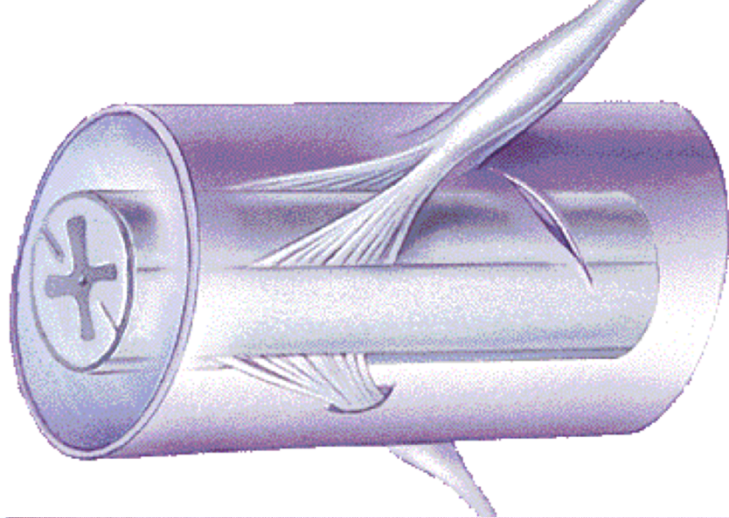

Liquoré

Døgproduktion: 500 ml

CASE

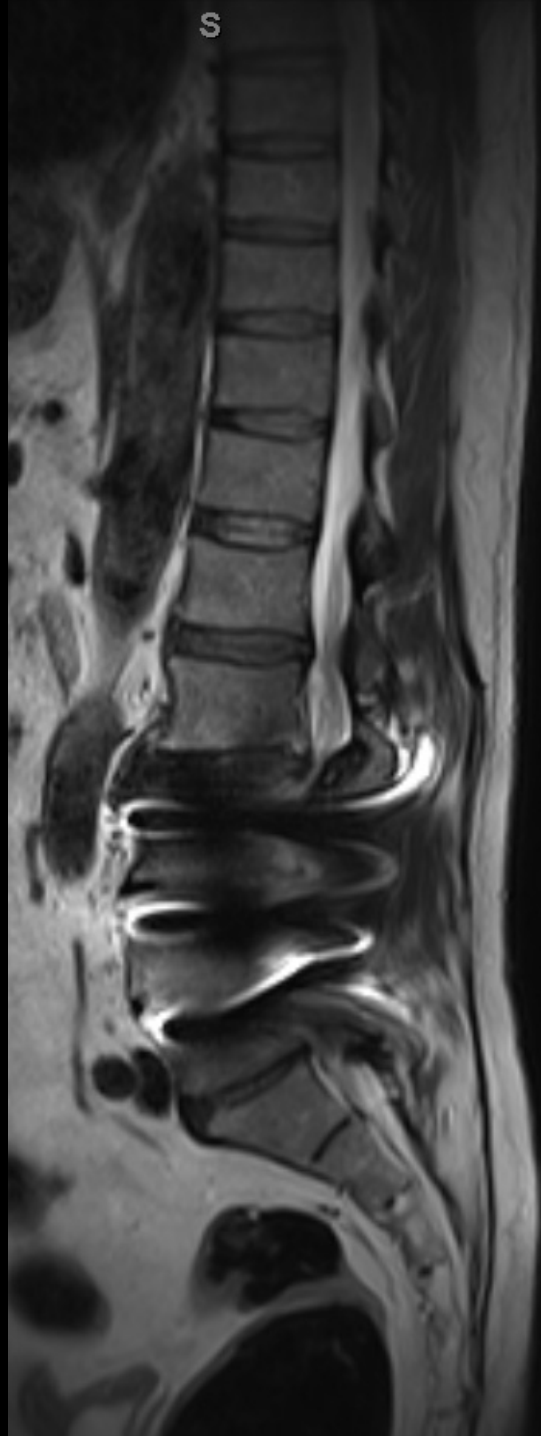
CASE

- 70-årig mand (tidligere skibsmontør)
- Lumbal dese L3-L5 i 1999
- Rygsmerter med udstråling til venstre ben
- Positiv strakt-ben-test
- Blæreskanning: 800 ml
- Svært nedsat perianal sensibilitet
- Ophørt voluntær sfinkterkontraktion
- Rimelig sfinktertonus
- Tidspunkt da du ser pt: 23:30

Diagnose?
Udredning?

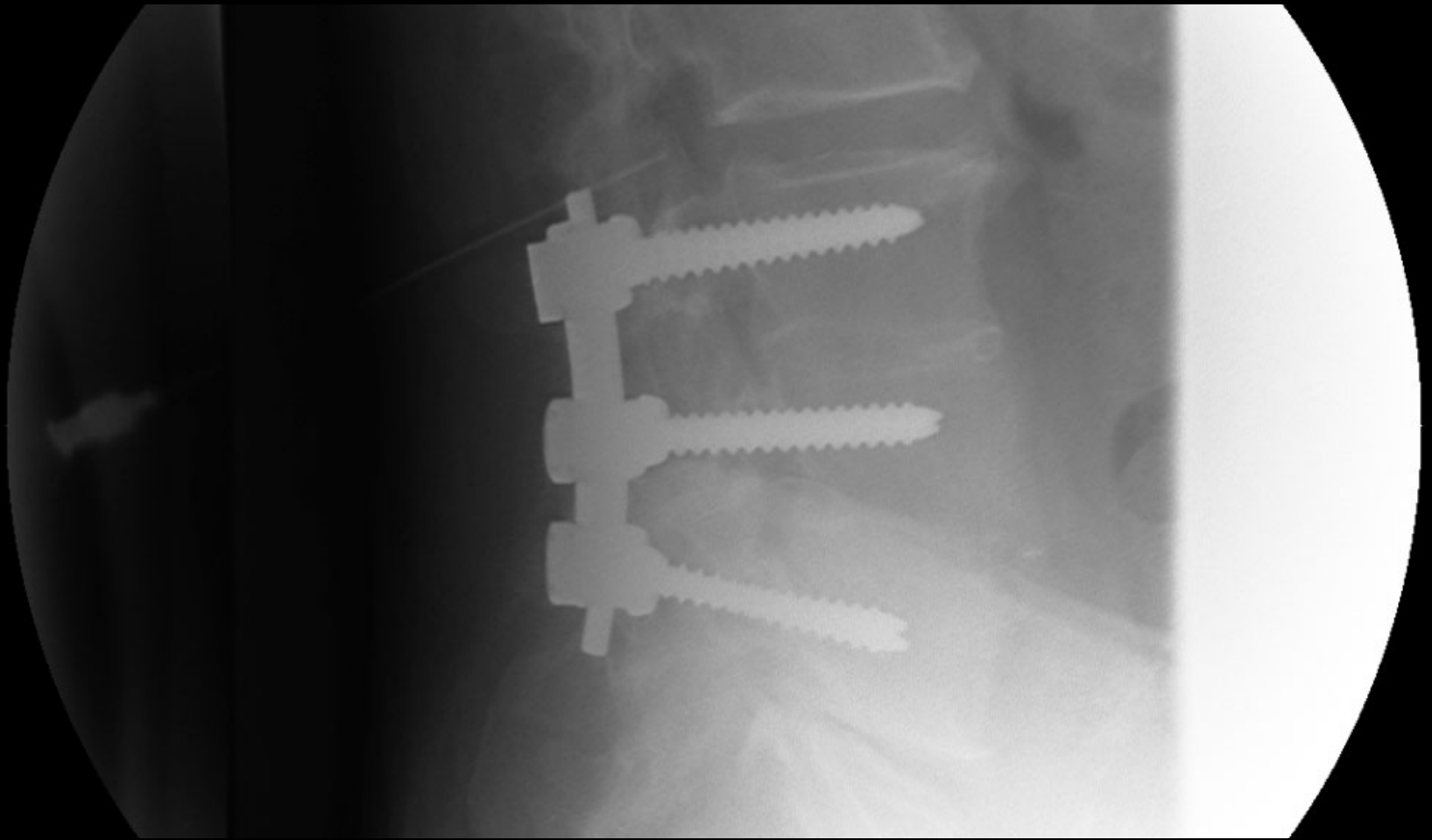
CT-skanning

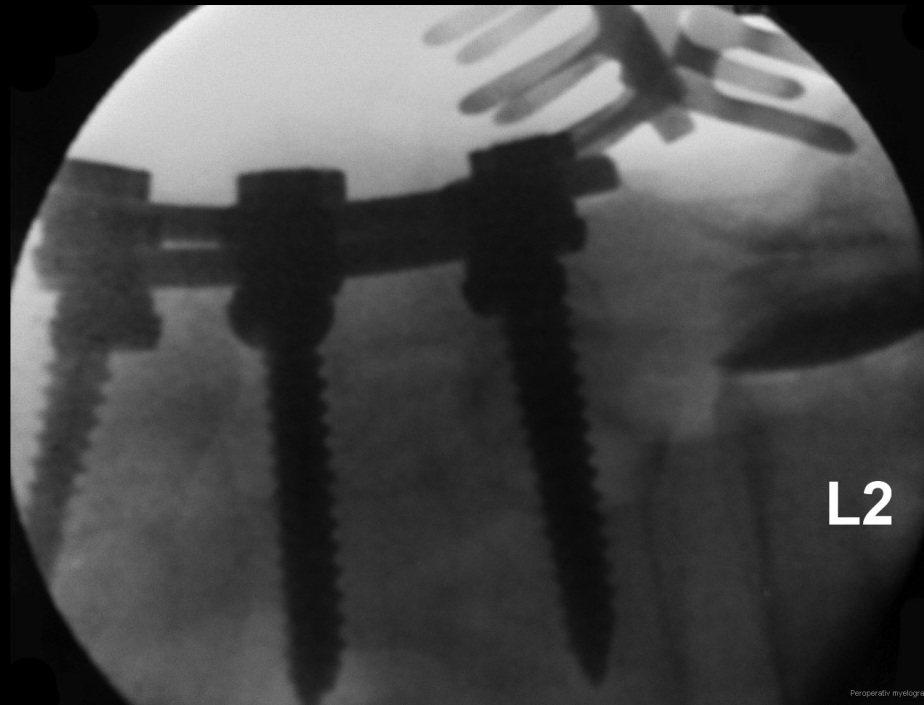

MR-skanning

Myelografi

Peroperativ myelografi

Naloxon 0,8 mg iv ved opiatoverdosering

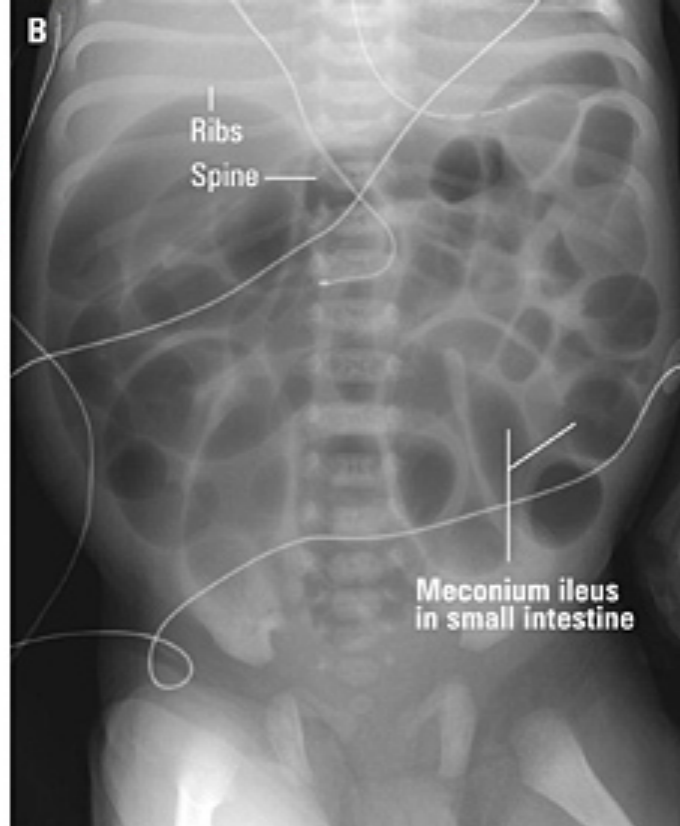
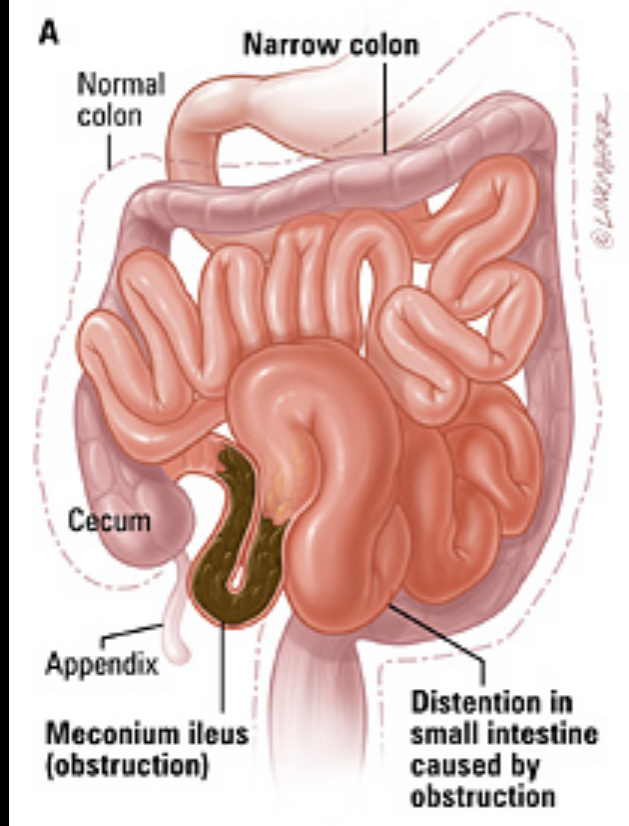

4.4.1 Erythrocytter

Hæmoglobinkoncentration $< 4,5$ mmol/l medfører oftest behov for behandling med erythrocytter.

Hæmoglobinkoncentration $< 6,0$ mmol/l medfører overvejelse om behandling med erythrocytter til patienter med

- svær iskæmisk hjertesygdom,
- den initiale fase af septisk shock (< 6 timer efter indlæggelse) og
- akut, alvorlig blødning (fx tab af mere end 30 % af blodvolumenet indenfor 24 timer).

Differential Diagnosis

Abdominal discomfort, distention, vomiting

Ileus

Steady pain,
gas throughout bowel (X-ray)

Mechanical
Obstruction

Colicky pain,
gas cutoff (X-ray or CT)

Forside

Web-encyklopædi om kirurgisk behandling af rygsygdomme

Alle sider	Intro- duktion	Lumbal spinal- stenose	Lumbal diskus- prolaps	Lumbal diskus- degeneration	Cauda equina syndrom	Parese
Cervikal diskus- prolaps	Cervikal spinal- stenose	Fokuseret klinisk ophold	E-learning	Under- visning	Ryg- under- søgelsen	Forskning
Artikler	Smerte- diagram	Patient- information	Forunder- søgelsen	Vagt- skema		

navigation

- Forside
- Forside for skribenter
- Aktuelle begivenheder
- Seneste ændringer
- Tilfældig artikel
- Alle sider
- Vejledninger
- E-learning
- Undervisning
- Uddannelsen
- Stud. med.
- YouTube-kanal
- Moodle (E-læring)
- Neurowiki.dk
- Læger
- Anæstesi
- Sygeplejersker
- Sekretærer
- Hjælp

søg

værktøjer

- Hvad henviser hertil
- Relaterede ændringer
- Læg en fil op
- Specialsider
- Udskriftsvenlig udgave
- Permanent henvisning

